

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 3. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24. Inzeratni oddelki: Ljubljana, Pucničjeva ulica 3 - Telefon št. 31-23, 31-26. Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42. Računi: za Ljubljansko pokrajino pri polnočkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti. Cor. Post. No 11-3118. IZJALOVNO ZASTOPSTVO za oglašje in KZ. Italije in tuzemske tina. Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izba za vas dan mesečno posebej. Naročnina mala mesečno Lit 12,- za tuzemstvo pa Lit 25,-

Uredništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 3, telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Rokopisi se ne vračajo. CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Vaste proporzioni della vittoria di Ualeb

Più di 3000 prigionieri, oltre 100 carri armati e grandi quantità di altre armi catturate - Poderosa attività dell'arma aerea

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 3 giugno il seguente bollettino di guerra n. 733:

Il successo riportato dalle truppe dell'Asse nella zona di Got el Ualeb ha assunto più vaste proporzioni. Tra i prigionieri, saliti a più di 3000, è il generale comandante della prima brigata corazzata inglese. Anche il numero dei cannoni catturati è aumentato e 128, quello dei mezzi blindati ad oltre 100, quello degli autocarri a circa 200. Grandi quantità di armi automatiche e di equipaggiamento sono caduti nelle nostre mani.

Nei combattimenti dei giorni scorsi si sono particolarmente distinte le divisioni corazzate tedesche e la divisione motorizzata «Trieste». Contrattacchi nemici sono stati prontamente respinti.

L'arma aerea ha continuato il martellamento delle retrovie avversarie provocando forti incendi ed esplosioni. In combattimenti con la caccia Italo-germanica l'aviazione inglese ha perduto 10 apparecchi. Un nostro aeroplano non è ritornato. Altri sono stati danneggiati.

Bombardieri e cacciatori hanno attaccato l'aeroporto di Micabba e distrutto, in duelli aerei, 4 «Spitfire».

A nord del delta del Nilo un piroscafo nemico di medio tonnellaggio veniva colpito con bombe da nostri velivoli e gravemente danneggiato.

Aerei britannici hanno compiuto un'incursione nei dintorni di S. Antioco e di Cagliari. In quest'ultima località due persone sono rimaste uccise e 15 ferite.

Velik obseg zmage pri Got el Ualebu Nad 3000 ujetnikov, preko 100 tankov in velike množine drugega orožja zaplenjene - Intenzivno delovanje letalskih sil

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 3. junija naslednje 733. vojno poročilo:

Uspeh, ki so ga dosegli naše čete na področju pri Got el Ualebu, je zavzel vse večji obseg. Med ujetniki, katerih število se je dvignilo nad 3000, je tudi general, poveljnik prve angleške oklopne brigade. Tudi število zaplenjenih topov se je dvignilo na 128, število oklopnih vozil na 100, število avtomobilov približno na 200. V naše roke so prišle tudi velike množine avtomatskega orožja in opreme.

V zadnjih dneh so se v bojih posebno odlikovale nemške oklopne divizije in motorizirana divizija »Trieste«. Sovražnik protinapadi so bili gladko odbiti. Letalske sile so še nadalje hudo bombardirale sovražno zaledje in povzročile velike požare in eksplozije. V spopadih z italijanskimi in nemškimi lovci je angleško letalstvo izgubilo 10 aparatov; eno naše letalo se ni vrnilo na oporišče, druga so bila poškodovana.

Bombniki in lovci so napadli letališče v

Mikabi in v letalskih spopadih uničili 4 Spitfire.

Severno od delte Nila so naša letala z bombami zadela sovražno ladjo srednje toneže in jo hudo poškodovala.

Angleška letala so izvedla napad na okoličnico S. Antioca in Cagliarija. V tem poslednjem kraju sta bili dve osebi ubiti, 15 ljudi pa je bilo ranjenih.

Napadi na Malto

Berlin, 3. jun. d. S pristojne nemške vojaške strani javljajo, da so v noči pred torkom skupine nemških bombnikov izvedle več letalskih napadov na sovražna letališča na otoku Malta. Posebno uspešno so nemške rušilne in zažgalne bombe zadale naprave na letališču Lucca. Nadalje so nemški letalom uspeli polni bombni zadetki na startne proge po raznih letališčih. Uspešno je bilo bombardirano tudi letališče la Venezia, kjer so nemške letalske bombe direktno pogodile več letalskih hangarjev. Vsa nemška letala so se brez izgub vrnila na svoja oporišča.

Obsežne japonske operacije na Kitajskem Prodiranje japonskih čet v južni Kitajski

Čurh, 3. jun. Odkar je končan japonski pohod v Birni, se je z vso silo obnovila vojna na Kitajskem, kjer je nastala cela vrsta novih bojišč, tako da je vsa kitajska fronta zavzela ogromen obseg. Od prodora v Junanu, ki je pomenil nadaljevanje pohoda v Birno, so se operacije naglo razširile na pokrajine Hopej, Kwantung in predvsem Čekiang.

Sedaj so se povsem na novo razvneli hudi boji tudi severno od Kantona. V Tokiju je bil objavljen komunik, ki beleži, da so tam znatne japonske čete pričele prodirati v smeri proti južni Kitajski, ki jo brani 12. skupina kitajskih armij. Cela vrsta japonskih motoriziranih in oklopnih kolon se je koncentrirala v Cinglingu, Senkangu in Sinimiju, severno od Kantona. Do prvih spopadov s čungkingškimi silami je prišlo v bližini Fengčunga.

Vse kaže, da bo postalo to bojišče še prav posebnega pomena spriči okoliščine, da stoji nasproti Japoncem prav velike sovražne sile, sestavljene iz izbranih oddelkov, ki so dobro oboroženi. 12. skupina kitajskih armij šteje nad 100.000 mož. Operacije v drugih odsekih kitajskega bojišča se med tem nadaljujejo. V Čekiangu je prišlo do spopadov v bližini Lungjuja, kakšnih 100 km daleč od Kingve, glavnega mesta pokrajine, ki so ga Japonci zavzeli že pred nekaj dnevi. Japonske čete zasledujejo bežečega sovražnika in so zavzele mesto Tangkijien ob nangevski prog. (Ultimo notozje.)

Tokio, 3. jun. (Domei) Z bojišča v južni Kitajski javljajo: Iz dospelih poročil je razvidno, da so japonske čete večeraj opoldne po prodiranju vzdolž železniške proge Hankov-Kanton v severni smeri prodrele dalje od brega reke Tehkvej, prestopile reko in nadaljevale prodiranje v severni smeri. Drugi japonski oddelki so v terek zjutraj pregnali čungkingške čete, ki so se bile zakopale na gorskem višavju, razprostirajočem se 50 km zapadno od Tsungve. Japonske letalske sile so večeraj uspešno bombardirale Thigujan, ki je 20 km severno od Jincanjoa.

Nove japonske osvojitve

Sanghaj, 3. jun. (Domei) Iz informacijskega oddelka japonskih pomorskih sil v kitajskem vodovju javljajo, da so edine japonskih mornariških sil v Sanghajskem vodovju v nedeljo dokončale očiščenje otoka Jehvana poslednjih kitajskih oddelkov, ki so se nudili odpor. Otok Jehvan leži ob vzhodni obali pokrajine Čekiang. Popolna okupacija otoka je bila omogočena po osvojitvi obzidanega kitajskega mesta Jehvan, ki so ga japonske mornariške čete zasedle v soboto popoldne. Nadalje javlja poročilo iz pooblaščenega japonskega vira, da se nadaljujejo japonske operacije na ozemlju pri mestih Haimen, Tajkov in Venčov. Tudi tu je bilo ozemlje očiščeno preostalih kitajskih oddelkov. Japonske mornariške edince v vodovju južne Kitajske so 20. maja v zgodnjih jutranjih urah dokončale okupa-

cijo otoka Čvanši, ki leži ob jugovzhodni obali pokrajine Čekiang.

Čangkingške prošnje za pomoč

Tokio, 3. jun. Glede na vedno slabši položaj je maršal Čangkingšek po radiu pozval Zedinjene države, naj mu v ojačen meri dostavljajo vojne potrebščine. V svojem pozivu je naglasil, da bi se vojna moč Čungkinga povečala za 100%, če bi Kitajski prejemale iz Zedinjenih držav le 10% njihove vojne proizvodnje. Zgolj z moralno silo pa ni mogoče zmagati v vojni in vojne potrebščine so bistvenega pomena za moderno mehanizirano vojno. (Stampa sera).

Birmansko prebivalstvo za sodelovanje z Japonci

Tokio, 3. jun. (Domei) Iz Hsenjive v severni Birni javljajo, da se je večeraj sestala tamkaj 9 sultanov iz severnih in južnih delov pokrajine šan. K posebni konferenci, na kateri so se zavzeli za polno sodelovanje birmanskih domačinov v pokrajini Šana z japonskimi oblastmi za uspešno nadaljevanje velike vzhodnoazijske vojne. Konferenca so se udeležili tudi zastopniki japonske vojske in vojaške uprave. Šanski delegati so izjavili, da je domače prebivalstvo zadovoljno, ker je bilo osvobojeno izpod britanskega jarma. Sultan so izrazili svojo odločnost, da v obrambi Birme proti morebitnemu novemu angleško-amerškemu napadu ne puste v sodelovanju z japonsko vojsko premakniti niti kamna.

Avstralske izgube v sydneyski luki

Rim, 3. jun. d. V posebnem dopisu iz Sanghaja javlja večerajšnji »Piccolo«, da so bile zadete in potopljene med napadom japonskih podmornic na luko Sydney v Avstraliji ena križarka, 1 avstralska trgovska ladja in 1 ameriški trgovski parnik. Poročilo pravi nadalje, da so bile japonske podmornice do vzhoda v luko v spremstvu 2 rušilcev, ki sta se takoj po zaključku napadalnih operacij vrnila k japonski podmorniški maticni ladji. Napad je trajal manj ko pol ure ne glede na težave, ki so jih morale podmornice premagati glede na zaporne mreže, magnetne mine in izredno dobro vidljivost pri svetli mesečini. Protiletalske baterije so pričele streljati šele potem, ko so že eksplozirali japonski torpedi.

Bern, 3. jun. Polagoma pričenojajo v Canberri priznavati izgube, ki so jim jih prizadejale tako zvane žepne japonske podmornice pri napadu na Sydney. Mornariški minister Makin je v avstralski reprezentančni zbornici izjavil, da je bilo 6 avstralskih mornarjev ubitih, nadaljnjih 13 pogrešajo, 10 pa jih je bilo ranjenih. Bržkone so bili to člani posadke avstralske ladje, ki so jo japonske podmornice potopile. (Piccolo.)

NOV SOVJETSKI PORAZ V srednjem odseku vzhodne fronte obkoljena skupina sovjetskih čet uničena - Nov letalski napad na Canterbury

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 3. jun. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

V srednjem odseku vzhodne fronte so krajevni napadi dovedli do uničenja obkoljene sovražnikove skupine. Sovražnik je izgubil pri tem nad 1500 padlih, 2000 ujetnikov, 54 topov, 287 možnarjev in strojníc, 3 tanke in 4 letala. Presenetljiv sovražnikov napad na postojanke neke divizije se je izjalovil z velikimi izgubami za sovražnika. Nad 400 padlih sovjetskih vojakov je obležalo na bojišču.

V severnem odseku se nadaljuje huda borba na močvirnatem ozemlju ob Volhovu. Vazne sovražnikove oskrbovalne zveze so bile prekinjene. Sovražnikovi protinapadi so bili odbiti. Ob sodelovanju stromoglavcev je bilo uničenih 32 sovražnikovih tankov.

V vodah Črnega morja so bojna letala potopila v sovjetskem konvoju 3000 tonsko petrolejsko ladjo.

V luki Murmanska so stromoglavci zadeli z bombami težkega kalibra 6 sovražnikovih tovornih ladij.

V času od 21. maja do 1. junija je izgubilo sovjetsko letalstvo 610 letal. Izmed teh jih je bilo 496 sestreljenih v letalskih bitkah, 74 jih je sestrelilo protiletalsko topništvo, 14 čete, ostala pa so bila uničena na tleh. V istem času smo izgubili 53 lastnih letal.

V severni Afriki se borbe nadaljujejo. Mesto Canterbury je bilo v pretekli noči ponovno bombardirano z rušilnimi bombami težkega in najtežjega kalibra ter z desetstisoci zažgalnih bomb.

Pri lovskih akcijah ob obali Rokavskega preliva in pri posameznih poletih sovražnikovih bombnikov pod zaščito oblakov je izgubil sovražnik 20 letal. Pogrešamo eno lastno letalo.

Angleško letalstvo je podvrželo v noči na 3. junij motilne polete proti več krajem zapadne Nemčije. Povzročena je bila škoda zaradi požarov v stanovanjskih okrajih in na javnih poslopih, zlasti v Duisburgu. Nočni lovci in protiletalski topovi so sestrelili 14 napadajočih bombnikov.

Glede na vesti angleške propagande o 20.000 mrtvih kot uspehu terorističnega napada na Köln se ugotavlja, da je kot žrtve tega napada obžalovani 200 mrtvih.

Izjalovljen načrt

Monakovo, 3. jun. s. Pod naslovom »Izjalovljen načrt« je »Völkischer Beobachter« objavil članek o zavezniškem vojnem načrtu. Po tem načrtu bi bila morala Rusija, ker ni bilo pričakovati, da bodo Američani že v l. 1942 toliko oboroženi, da bodo lahko v večji meri sodelovali v vojni, tudi letos vzdrtati glavno težo nemških napadov in Nemčijo tako oslabiti, da bi se ne mogla upirati angleškemu in ameriškem napadu v l. 1943. Ta načrt ni uspel, ker je ruska zimska ofenziva propadla in ker je tudi bitka pri Harkovu dokazala, da je nemška vojska vsaj toliko močna, kakor je bila lani v času velikih bitk. Poleg tega se je povečala podmorniška kampanja, odkar je Amerika posegla v vojno Podmornice so prej potapljale le angleške in ruske ladje. London in Washington sta spoznala, da se ne bo izplačalo veliko oboroževanje do l. 1943, če bi se vojna lahko izgubila že letos.

Policijski boji pri Harkovu

Bern, 3. jun. Agencija »United Press« zatrjuje v poročilu iz Moskve, da so se na bojišču pri Harkovu operacije spremenile v policijsko vojno. Poročevalec dodaja, da v Moskvi priznavajo, da so bile sovjetske izgube v zadnji bitki zelo velike. »Exchange« zatrjuje, da so se neprčakovano pričele operacije določene pomena v kalininskem odseku. Dve diviziji nemških tankov in ena motorizirana divizija so prešle v napad, ki bi lahko pomenil pričetek novih operacij v smeri proti Moskvi. General Žukov je alarmiral vse svoje oddelke in tudi moskovsko posadko.

Letalske bitke nad Murmanskom

Berlin, 3. jun. d. Nemško vrhovno vojno poveljništvo je večeraj popoldne objavilo, da je bilo v teku ogroženih letalskih borb, ki so se v ponedeljek razvile nad področjem sovjetske luke Murmansk, sestreljenih 14 sovražnih letal, med katerimi jih je večina angleškega tipa Hurricane. Letalske borbe so se razvile v zvezi z močnimi napadi nemškega letalstva na sovjetski luk Murmansk in Jokonga. Nemška letala so z bombami raznih kalibrov direktno pogodila »mnogostevilne transportne in druge trgovske ladje, zasidrane v luki Murmansk in v okoliškem vodovju. Kakor javljajo s pristojnega vojaškega mesta, je nemška bomba v sredo pogodila tovorni parnik 3000 ton, na katerem je takoj po zadetku izbruhnil požar. Ladja se je nagnila močno postrani. Mnogostevilne težke rušilne bombe so treščile na pomole v luki in povzročile silen preplah. Drugi napad nemških bombnikov in stromoglavcev je bil usmerjen proti sovjetski luki Jokonga. Ta napad je bil posebno uspešen. Zažgana so bila mnoga skladišča vsakovrstnega dragocenegega vojnega materiala, razloženega deloma tudi na pomolih. Več bomb težkega kalibra je porušilo tudi skladiščno poslopje v neposredni bližini razkladalnega mostu. Tamkaj je bilo v trenutku nemškega letalskega napada več transportnih parnikov, s katerimi so razkladali dospelji vojni material. Uspešni bombni zadetki so tudi na tej točki povzročili veliko škodo.

Bojna črta na vzhodu

Berlin, 3. jun. d. V pristojnih berlinskih vojaških krogih so bili večeraj popoldne objavljeni podatki, iz katerih je v glavnih potezah razviden sedanji potek fronte na vzhodu.

Bojna črta teče od juga proti severu: od Taganova na reko Donec, dalje preko ozemlja vzhodno od Kurska, vzhodno od Orla in dalje po črti od Vjazme do Ilmenskega jezera in naprej do Volhova in Petrograda.

Razširjenje letalske vojne na zapadu Občetne izgube angleškega letalstva

Berlin, 3. jun. s. V pristojnih vojaških krogih opozarjajo v zvezi z novim terorističnim napadom angleškega letalstva, ki ga navaja večerajšnje nemško vojno poročilo, predvsem na hude izgube, ki so bile prizadete sovražniku. Angleško letalsko ministrstvo je zatrjevalo, da je tisoč letal v noči na torek prodrla nad nemško ozemlje. Tukašnji krogi poudarjajo, da je ta številka enostavno fantastična, skoraj točno pa je število letal, ki jih je angleško letalstvo izgubilo. V Londonu so objavili, da jih je bilo 35 toda njihov odstotni odnos do skupnega števila letal pri teh operacijah pa je treba pomnožiti najmanj za 10 krat, kajti Duisburg in Oberhausen je napadlo najmanj 10 krat manj angleških letal, kakor so trdili v Londonu. Za repressalijo proti tem napadom so nemške letalske sile tudi v noči na torek močno bombardirale mestj Canterbury in Ipswich.

Berlin, 3. jun. d. V noči na sredo so britanska letala izvedla motilne napade nad ozemljem Nemčije. Kakor javljajo s pristojnega nemškega vojaškega mesta, je nemško protiletalsko in nočno lovsko letalstvo pri teh napadih sestrelilo 12 britanskih letal. V zap. Nemčiji so sovražna letala metala rušilne in zažgalne bombe na trgovske in stanovanjske okraje tamkajšnjih mest.

Stockholm, 3. jun. d. V Londonu je bilo večeraj popoldne službeno objavljeno, da so britanske letalske sile med napadom na zapadno Nemčijo v noči na sredo izgubile 35 bombnikov. V Berlinu pripominjajo, da je po informacijah pristojnih nemških vojaških krogov v teku tega napada nemška protiletalska obramba sestrelila 29 britanskih bombnikov.

Stockholm, 3. jun. d. Londonski dopisniki švedskih listov javljajo, da so v nasprotju z reklamnim razpihanjem pomena britanskih terorističnih letalskih napadov na Nemčijo sami angleški letalski strokovnjaki mnenja, da v sedanjem stanju angleške letalske industrije komaj moremo računati, da bi mogli trajno nadomeščati pri teh napadih izgubljena letala in izgube zaradi drugih vzrokov. Prištetji je namreč k temu treba še izgube bojnih letal in lovcev tudi na drugih frontah. Poslednja ugotovitev izvira, kakor javlja londonski dopisnik lista »Dagens Nyheter« od letalsko-tehnične strokovnjaka angleškega lista »Yorkshire Post«, da so praktične izkušnje izpričale, da naraščajo organizacijske težave bolj kakor pa naraščanje letalskih sil, ki se uporabljajo za napad. List piše, da je izredno težko obvladati med borbo kretanje večjih skupin lovškega letalstva. Koncentracija velikega števila bombnikov na omejenem terenu ama po mnenju lista nekaj prednosti pri odvrcaanju in nevtraliziranju nasprotni-

V vojaških krogih pripominjajo, da ta fronta ne predstavlja znatnih izprememb napram črti, ki je bila znana že prej. V teku nekaj poslednjih tednov je na tej črti izginilo več »zob«, med katere je treba prišteti tudi vdor, ki so ga napravile sovjetske čete južno od Harkova in ki je bil medtem likvidiran. V pristojnih nemških vojaških krogih končno še pripominjajo, da je sedaj praktično zaključeno obdobje tako zvanega »izravnavanja fronte«.

kovih napadov, toda nasprotnikovega odpora ne more zloriniti. Po poročilih švedskih dopisnikov sodijo slično tudi drugi letalski strokovnjaki v Angliji. K terorističnim napadom na Köln in Essen pripominjajo v teh krogih, da so jih morali pripraviti z dolgotrajnim delom, in čeprav bi imela Anglija na razpolago več bombnikov, kakor pa se sodi, vendar ni mogoče prezeti, da morajo srednjie tiki množestveni napadi dovesti do nepremagljivih ne samo organizatoričnih, pač pa tudi tehničnih težav. V Londonu naglašajo nadalje po vesteh švedskih dopisnikov, da so nemške letalske sile še vedno zelo močne in da se bodo ne glede na vremenske okoliščine ob nadaljevanju terorističnih napadov pojavile težave, ki jih bo težko mogoče obvladati.

Ko se torej v Angliji na eni strani izraza nekakšno odobravanje terorističnih napadov britanskega letalstva, se na drugi strani v mnogih člankih britanskega imperija vse bolj uveljavljajo glasovi, ki dvomijo, da bi bilo sploh mogoče nadaljevati v poskušnem obsegu teroristične letalske napade, ki jih je v pomanjkanju drugih uspehov napovedal Churchill.

Ogromni angleški stroški za vojno

Bern, 3. jun. Švicarska brzojavna agencija je objavila v poročilu iz Londona, da so znašali vojni izdatki Velike Britanije na osnovi podatkov, ki jih je objavil »Daily Telegraph«, v prvih treh letih vojne 10 milijard funtov. V prvih treh mesecih vojne Anglije izdajali za vojno po 5 milijonov funtov na dan, sedaj se je ta dnevni vojni strošek dvignil na 12,5 milijonov. V zadnji svetovni vojni je Velika Britanija izdala za vojno skupno 8,5 milijard funtov.

Jutrovi oglašje so naši najboljši prodajalci in nakupovalci

Zločinski umor fašista Nicole Zita

Ljubljana, 3. junija
Dne 1. t. m. je ob 21.30 padel fašist Nikola Zito kot žrtev komunistične zasede. Nikola Zito se je rodil v Napoliju 17. marca 1. 1908. Bil je vpisan v Nacionalno fašistično stranko od 1. 1928 (od II. nabora dalje). Že v mladih letih je pokazal veliko navdušenje za črno srajco, ki jo je dolgo leta nosil ponosno in zvesto. Tudi on je vzrastle v šoli fašistične smelosti, kakor vsa italijanska mladina, ki se sedaj bori na raznih frontah, in je zato ljubil borbo in boj. Tudi na sportnem področju si je pridobil sloves sprčo svoje neustrašivosti in svojega povišanja. Ko je dosegel naslov državnega prvaka, je večkrat potoval v Torino, kjer je branil zastavo Italije na mnogih boksaških tekmah.

Ob pričetku sedanje vojne je ponovno zaprosil, da bi ga poslali na vojno področje in v nazadnje mu je uspelo, da je bil poslan v to pokrajino, kjer je bil dodeljen zvezi borbenih fašistov v Ljubljani. Njegova smrt je globoko užalostila ljubljanske fašiste. Zalost gotovo ne bo zabrisana niti tedaj, ko ga bodo njegovi starejši tovariši iz skvadristovskih vrst in izven strasti jarkov vseh vojn maščevali, njegova žrtev pa bo še bolj zabolela, ko bo luč zmage povsod in popolnoma premagala sovražnike civilizacije in pravice.

Nicola Zito je padel, kakor znajo pasti vsi fašisti. Boril se je, čeprav je bil izdajalsko in strahopetno napaden z le-

dij. Zanj, ki je bil brez strahu pred smrtjo, se bodo borili njegovi zvesti tovariši proti preostankom zločinstva, ki si najeti za depar raznih držav, nasproti vsaki odkriti in lojalni borbi, morda sprčo svojega velikega neznanja domišljajo, da bodo zajezili širjenje civilizacije, ki je nastala v imenu pravice in v ponovno očitovanem znamenju Previdnosti, na ta način, da ubijejo kakšnega Njega predstavnika. Toda kakor vedno bodo padli še bolj zaneslivi tako za vse Italijane, kakor za ono civilizirano skupino v Sloveniji, ki že ima svoje mučenike, plamen, ki gori že več kakor 20 let za pravični mir.

In za ta plamen je tudi Nicola Zito, mučenik ljubljanskega Fašizma, položil svoje mlado življenje na oltar naše prepevajoče predanosti in ga daroval najvišji Materi: Domovini.

Tovariši, njegovi bratje v zvestobi, so ga, zadetega od izdajalskega svinca, dvignili. Z njegovega obraza je odsevala notranja luč, ki ga je razsvetljevala, ko je še čutil vso lepoto žrtve za idejo.

Sedaj ga Fašisti stražijo na mrtvaškem odru, ki so ga postavili pri Zvezi v sobi, kjer je še malo prej opravljal svojo dnevno službo. Stražijo ga in zadržujejo svoj srč ter ponavljajo svojo prisego. Njegovo ime pa se je uvrstilo med imena doolge vrste onih, ki so padli za Revolucijo.

K položaju v češkem protektoratu

Praga, 3. jun. d. Češki listi se obširno bavijo s položajem, ki je nastal zaradi atentata na namestnika nemškega državnega protektorja Heydricha. Tako objavlja list »Česke Slovo« v torkovi številki oster članek proti metodam, ki se jih poslužujejo neodgovorni elementi, in piše, da je bil, sodeč po izjavah radijske propagande čeških emigrantskih krogov v Londonu, atentat na namestnika protektorja izvršen v zvezi z upravnimi reorganizacijami, namernanimi v protektoratu, katerih glavni cilj naj bi bila uvedba obvezne delovne službe. Nadalje je trdila češka emigrantska propaganda, da je bila v načrtu odprava češke avtonomije, s katero naj bi bila v zvezi tudi odpustitev vsega češkega uradništva. Na osnovi teh docela napačnih trditve si je emigrantska propaganda prizadevala prikazati atentat na namestnika državnega protektorja kot dejanje samobrambe. Češki list nato ugotavlja, da so vse te trditve diametralno nasprotno resnici. Novinarji, ki jih je sprejel namestnik državnega protektorja na večer pred atentatom, so sami lahko ugotovili trdno odločnost protektorjevega namestnika, da se znatno razširi češko avtonomno upravo v protektoratu. Ta odločnost je bila inspirirana izključno le na zaupanju nemške vlade v člane protektoratske uprave. Češki list nato podčrtava, da je češki narod zaradi tega popolnoma upravičen najstrožje obsoditi izvršeni atentat, ki je zgolj delo tuje propagande. Češko prebivalstvo je voljno dati na razpolago policiji vse informacije, ki jih ima in ki bi pripomogle k odkritju tistih, ki so odgovorni za organizacijo in izvršitev zarote.

Praga, 3. jun. d. Vlada češkega protektorata je večer organizirala v Pragi veliko javno manifestacijo v protest proti rovarjenju čeških emigrantov v inozemstvu, posebno proti Benešu. Manifestacije se je udeležilo 60.000 ljudi. Na zborovanju je imel otvoritveni govor predsednik protektoratske vlade Krejčí, ki je v svojem govoru izrazil globoko ogorčenje tako čeških službenih krogov, kakor tudi češkega prebivalstva zaradi neodgovornega atentata na namestnika državnega protektorja Heydricha. Za vladnim predsednikom je govoril v imenu češkega delavstva predsednik federacije delavskih sindikatov, ki je ostro ožigal plutokracijo in boljševiški sistem eksploatacije delavnih slojev, kateremu je postavil nasproti praktični socializem, ki ga je urednišči vodja nemške države. Izjavil je, da je brez slehernega pridržka pristal popolnega sodelovanja z nemško državo v borbi za novi svetovni red. Višek je manifestacija dosegla v govoru propagandnega ministra Moravca, ki je v ostrih besedah razgalil neodgovorno rovarjenje čeških emigrantov v Londonu, ki jim ni za interese češkega naroda, marveč zasledujejo s svojim delovanjem le svoje posebne cilje.

Angleške in ameriške izgube na morju

Rim, 3. jun. Anglija in Zedinjene države so po verodostojnih podatkih razpolagale ob pričetku vojne približno s 30 milijon tonami trgovskega ladjeva. Od teh 30 milijonov jim je sprčo izgub, ki so jim jih prizadele obožene sile trojnega pakta, ostalo le še 10 milijonov. Dejansko so nemške obožene sile do konca meseca maja potopile 17,8 milijonov ton sovražnega trgovskega ladjeva. Italijanske podmornice so na Atlantskem oceanu potopile doslej 720.000 ton, na področju med Rdečim in Sredozemskim morjem pa so ostale italijanske obožene sile skupno s podmornicami uničile 400.000 ton sovražnega trgovskega ladjeva. Japonska je uničila do 1. aprila t. l. 1.25 milijona ton. Na ta način je bilo uničenih skupno 20 milijonov ton sovražne trgovske mornarice. Poleg tega je mnogo ladij naletelo na mine, tonaza ladij, ki se je zaradi tega potopila, pa se ne da kontrolirati. (Piccolo)

Torpedni napad na nosilko letal »Eagle«

Vichy, 3. jun. d. Francoski listi javljajo iz Algeirasa, da je neznan podmornica izvršila v Gibraltarski ožini torpedni napad na britansko nosilko letal »Eagle«. Poročila pravijo, da 22.000-tonska ladja, ki je skupaj z nekaterimi drugimi edincami britanskega vojnega brodogradnje izvajala manevre v Gibraltarski ožini, ni bila pogodena. Poveljniki britanske vojnne ladje je poslednji trenutek uspelo izogniti se izstreljenemu torpedu, narkar je angleška ladja naglo pobegnila v zavetje gibraltarske luke. Britanska letala so nato na mesto, kjer je bil izvršen napad, metala globinske bombe, toda brez ugotovljenega rezultata.

Bern, 3. jun. s. Agencija Havas je objavila vest iz Algeirasa, da je podmornica, ko je operirala skupaj z drugimi vojnimi ladjami na področju Gibraltarske ožine, skušala torpedirati angleško nosilko letal »Eagle«, ki je zasidrana v Gibraltarju. Podmornice niso opazili in bil je pravi čudež, da se je nosilka letal lahko izognila torpedu. Angleška letala so se takoj poglala proti podmornici in odvrgla nanjo veliko množico podvodnih bomb, ni pa bilo mogoče ugotoviti, ali je bila podmornica zadeta. (Piccolo)

Preosnova venezuelske vlade

Santiago de Chile, 3. jun. Venezuelski predsednik general Medina je rekonstruiral vlado. V vladi je še nadalje ostal dr. Caracciolo Parra Perez kot zunanji minister, ki bo v kratkem krenil v Washington na uradni obisk. (Piccolo)

Roosevelt razširja vojno

Bern, 3. jun. Agencija Reuter je objavila vest iz Washingtona, da je Roosevelt predlagal kongresu, naj napove vojno Bolgariji, Rumuniji in Madžarski. (Piccolo)

Ponesrečeno ameriško letalo

Lizbona, 3. jun. d. Iz Washingtona javljajo, da se je v Kingstonu izkrcalo 11 članov posadke ameriškega vojaškega letala, ki ga je v soboto vihar treslil v mečvirje v zapadnem delu otoka Jamajke.

Zrtev komunističnega terorja

Pariz, 3. jun. d. Nekli komunistični terorist je v torko zvečer izvršil atentat na glavnega urednika lista »Cri du peuple« Clementa, ki je zadobljenim poškodbam podlegel.

Atentat na ekvadorskega generala

Buenos Aires, 3. junija. Iz Quita poročajo, da je bil izvršen atentat na bivšega ekvadorskega diktatorja generala Alberta Enriqueza. Ko je šel preko trga Neodvisnosti, ga je napadel neki bivši toptičarski podčastnik z bodalom. General je bil lažje ranjen. Napadalec so aretirali. Priznal je, da je hotel Enriqueza ubiti. (Stampa sera.)

Turčija podaljšala trgovinsko pogodbo z Italijo

Ankara, 3. junija. s. Skupščina je odobrila zakonski načrt, s katerim se podaljšuje trgovinska pogodba med Italijo in Turčijo.

Srbska manjšina na Madžarskem

Budimpešta, 3. junija. s. Zdravi del srbske manjšine v pokrajini, ki so bile soprote prikličene Madžarskih, je v znak protesta proti zadržanju nekaterih komunističnih elementov, ki delujejo proti interesom srbskega naroda, na posebnem zborovanju svečano proslavil pristop k madžarski vladni stranki. S tem hoče srbsko prebivalstvo dokazati svojo voljo sodelovanja z madžarskimi oblastmi pri obnovi države.

Podružnica zavoda Banco di Roma v Ljubljani

V soboto 23. maja se je otvorila v Ljubljani nova podružnica Banco di Roma. Odkar je bila vključena Ljubljanska pokrajina v novo politično območje, je stalno predmet vseh ukrepov, potrebnih za njen procvit v okviru gospodarske celote Italije. Ljubljana je trgovinsko in industrijsko središče največje važnosti, pomembno zvezana z Nemčijo, Hrvaško, Madžarsko in Dalmacijo, pa seveda tudi z Italijo, ter bo v novem gospodarskem reju vsekar črpal koristi iz bančne ureditve, kakršno ji zdaj Banco di Roma stavlja na razpolago.

S podružnicami v Fiumi, Triestu, Udinu in Veneciji, ki so tako rekoč pred vrati Ljubljanske pokrajine, z uredjenim delovanjem tega zavoda na obeh jadranskih obalah in z njegovo srednjemorsko-vzhodno organizacijo, izpopolnjeno že preko 35 let, bo Banco di Roma nedvomno nudila novi pokrajini Italije obširno kreditno pomoč, ki bo v stanju mogočno ojačiti njen gospodarski vzpon.

Pregled oddelkov GILL

Ljubljana, 3. junija
V nedeljo 31. maja ob 10. dopoldne je Zvezni poveljnik na sedežu GILL v prisotnosti podpoveljnika, Zvezne nadzornice in drugih vojniških zastopnikov pokrajinskega glavnega mesta pregledal moške in ženske oddelke Italijanske liktorske mladine v Ljubljani.

Mladina je bila razvrščena na trgu pred sedežem. Bila je vsa v krogih. Po obredu razvija zastave je poveljnik pričel pregled. Korakal je mimo razvrščenih oddelkov in se nato povzpel na oder, pripravil za to priliko, in je izrazil mladini svojo pohvalo zaradi načina, kako je nastopila, njenim voditeljem pa za njihovo vztrajno intenzivno delovanje.

Nato je razdelil diplome med zmagovalce zveznih kulturnih mladinskih tekmovalni, nadalje nekaj izkaznic za leto XX., poveljnikom čet, ki so bili 14. maja pri izpitih proglašeni za sposobne, pa je pripel znamenja njihove poveljniške stopnje. Preden je zaustavil zbrano mladino, je še prisostvoval telovadnim vajam za XX. leto, ki so jih predvajali moški in ženski oddelki pod vodstvom telovadnih strokovnjakov in učiteljic GILLA. Oddelki so pod strokovnim vodstvom dosegli visoko stopnjo izvežbanosti. Nastop se je zaključil s spuščanjem zastave in s pozdravom Kralju in Duceju.

Adolf Hitler je govoril nemškemu oficirskemu naraščaju. Preteklo soboto je Adolf Hitler izpregovoril v berlinski sporniki palači mladim oficirjem, ki so bili pripravljeni, ter vojaškimi akademikom, ki bodo v kratkem kot oficirji dodeljeni vojski, vojni mornarici in letalstvu. Generalfeldmaršal Keitel, je javil, da je zbranih 10.000 mladih častnikov in kandidatov. Adolf Hitler je v daljšem govoru zajemal nauke iz nemške zgodovine in je dal mladim častnikom parolo za njihove naloge v narodnosocialistični vojski. Glede na obrambno vojno v pretekli zimi je rekel Hitler, da je voditeljstvo v prestajanju in zmaganjujo kočljivih položajev važnejše kakor pa ceneno slavljenje dobljenih bitk. Vzkliknil je, naj si bodo mladi častniki na jasnem, da bo od njihovega zadržanja na fronti zavisela usoda vsega nemškega naroda. Zmerom morajo vedeti, da je Nemčija zaupana njihovim rokam povsod tam, kjer se bodo borili s svojimi vojaki.

General Franco o novi Španiji

Madrid, 3. jun. General Franco se je te dni mudil v Segoviji. V okviru posebne svečanosti je izročil zgodovinski grad Moto pri Segoviji ženski falangi, ki si bo v njem ustanovila šolo za svoje organizatorke. Ob tej priliki je imel general Franco govor, v katerem je poudaril, da se nova španija bori za večne resnice, za načela zakona, Boga, domovinske službe in splošni blagor špancev. Vprašal je, zakaj se nekatere plasti španske družbe upirajo režimu in njegovi nacionalni politiki in nazglasil v odgovoru, da se to dogaja zaradi tega, ker režim nasprotuje njihovim »ambicijam in njihovim nepravilnim interesom.

Govor generala Franca je napravil v vsej španiji globok vtis in je pomenil pravi poziv k redu za vse one nemale in ekonomske močne skupine, ki se kažejo nesposobne, da bi spoznale potrebe radikalne ločitve od preteklosti in popolne obnove španskega življenja. (Stampa Sera.)

Arretacije Židov v Budimpešti

Budimpešta, 3. jun. s. Policijske oblasti so izvršile racijo v velik budimpeštanski kavarni, v kateri so se zbirali predvsem židovski elementi. 30 židov je bilo aretiranih. Policijske oblasti so ugotovile, da jih je mnogo izmed njih skrivaj pribežalo čez mejo. Okrog 30 židov so internirali v nekem koncentracijskem taborišču.

Budimpešta, 3. jun. s. Poslanska zbornica je že pred tedni sprejela načrt zakona, s katerim se židovski veroizpovedi odreka dosežanje priznanje, tako da bo izločena iz vrst priznanih veroizpovedi. Včeraj je zakonski načrt soglasno odobril tudi pravni odbor madžarskega senata.

Načrtna industrijalizacija Japonske

Tokio, 3. jun. d. Na torkovi seji je japonska vlada odobrila načrt predsednika »načrtnega urada«, ki odreja preselitev gotovih industrij na japonskem ozemlju. Do čim niso bile po imenih navedne pokrajine, na katerih bo v bodoče prepovedana gradnja nadaljnjih industrijskih naprav, pa se na drugi strani izrecno priporočajo gotovi distrikti za snavanje novih industrijskih naprav. Na tej seji je vlada sprejela tudi predlog, da osnuje poseben industrijski oddelek v okviru vladnih departamentov. Temu oddelku naj bi načeloval poseben odbor iz članov obeh zbornic in zunanjih strokovnjakov. Agencija Domei pripominja k temu vladnemu sklepu, da znači na lajniji korak k okrepi sodelovanja med japonsko vlado in prebivalstvom.

Japonski podmorski predor

Tokio, 3. jun. d. Japonsko železniško ministrstvo je objavilo, da bo novi podmorski predor, ki spaja mesti Šimonoseki in Mjoi v južni Japonski, že 1. jul. letos odprt za tovrni promet. Jeseni se bo skozi predor pričel tudi normalni potniški promet.

Gospodarstvo

Finančna politika Italije

O priliki svojega obiska v Budimpešti je imel finančni minister Thaon di Revel predavanje, ki je v političnih in gospodarskih krogih izzvalo veliko pozornost. Finančni minister je v svojem predavanju predvsem razpravjal o problemu financiranja vojne. Kot vrhovno načelo finančne politike v vojni je poudaril potrebo finančne stabilnosti. Metode, ki jih izvaja Italija, so temeljito preizkušene, saj je fašistična Italija z malimi presledki že od pohoda na Abesinjo, to je že 7 let, v borbi za dosego svojih nacionalnih ciljev. Na podlagi dolgoletnih izkušenj je uvedla uspešne metode za mobilizacijo razpoložljivih sredstev, ki najbolj ustrezajo gospodarski in finančni strukturi dežele. Za Duceja kakor tudi za finančnega ministra je bilo v tem pogledu v naprej jasno, da se mora črpanje finančnih sredstev vršiti zgolj s prenosom dejanske kupne moči in ne z ustvarjanjem denarja. Da ne bi nastala odvečna kupna moč, je bilo treba najprej primerno povišati davke in uvesti vojne davke, ki zlasti zajamejo izredne vojne dobičke. S tem, da se prepreči odvečna kupna moč, se prepreči tudi nevarnost inflacije. Dohodki od državnih davkov so že ob izbruhu vojne dosegli eno četvrtino celotnega narodnega dohodka. To razmerje se je obdržalo tudi pozneje pri povečanem narodnem dohodku.

Tako krije Italija znaten del vojnih stroškov s tekočimi davčnimi dohodki. Za kritje preostalega dela izdatkov pa apelira finančna uprava od časa do časa na kapital varčevalcev. Poseben uspeh italijanske finančne umetnosti je ravno v previdnem in načrtnem absorbiranju prihrankov varčevalcev, ki služijo financiranju vojne. Dirigiranje denarnega in kapitalnega trga je dobro premišljeno in v podrobnosti spopolnjeno, tako da je za jamčenem zaključen krogotok denarnega kapitala. Da se to doseže, so izdani številni podrobni ukrepi, med katerimi je omeniti omejitve investicijske delavnosti in omejitve borzne spekulacije, ki zmanjšuje zanimanje za nakup delnic. S smotnim dirigiranjem konzuma in investicij se pospešuje štednja, dosežene prihranke pa nalaga prebivalstvo v državne papirje. Za absorbiranje nastalih prihrankov varčevalcev in podjetij se v rednih časovnih obdobjih izdajajo državni papirji, in

sicer predvsem srednjeročni zakladni boni, ki tečejo 9 let in nosijo 5% obresti. Ti zakladni boni so zelo popularni, ker so opremljeni s premijskimi dobitki, ki se izražajo v višini 2,4 milijona lir letno na vsako milijardo vpisanega zneska. Kakšni zneski so bili na ta način doslej mobilizirani za nacionalne svrhe, je razvidno iz navedbe finančnega ministra, da je bilo v zadnjih 7 letih vpisanih za 210 milijard lir državnih posojil.

Ta uspeh je bil dosežen brez neposrednega pritiska, izključno z dirigiranjem kapitalnega trga, s čemer so ustvarjeni pogoji, ki sami navajajo prebivalstvo k vpisu državnih papirjev. Metoda prisilne štednje je bila uvedena le v omejenem sektorju gospodarstva, in sicer v zvezi z absorbiranjem vojnih dobičkov podjetij. Od vojnih dobičkov se v naprej z davki absorbira 60%. Za ostalih 40% pa je bilo nedavno predpisano, da so blokirani in jih bodo podjetja lahko naložila v posebne 3% državne papirje. S tako prisilno štednjo je doseženo, da se znesek vojnih dobičkov steka v celoti v državno blagajno, ne da bi se zaradi tega zmanjšala pri podjetjih izpodbuda za povečanje proizvodnje in racionalizacijo obratovanja, ki bi gotovo nastopila, če bi se vojni dobički v celoti privedli v državno blagajno z obdavčenjem. Tako pa se le del vojnih dobičkov obdavi, manjši del pa povzame obliki prisilnega posojila. Podjetja, ki dobe 3% obveznice, morajo te obveznice držati pod zaporo in bodo zneski pozneje, zlasti pa po vojni oproščeni za določene svrhe.

Uspeh financiranja vojne je bil mogoč predvsem zaradi tega, ker zaupa narod v odločnost vlade, da z vsemi sredstvi prepreči inflacijo in da jamči stabilnost cen. Zaupanje, ki ga ustvarja ta politika, pa je pogoj za izvedbo finančnih operacij, v okviru katerih dajejo varčevalci ogromna sredstva državi na razpolago. Italija zna ceniti to zaupanje širokih slojev varčevalcev. O priliki zasedanja združenih organizacij je Duce poudaril, da je število hranilnih knjižic v Italiji preokoliščeno že 19 milijonov in da so hranilne vloge dosegle 65,7 milijarde lir. V interesu teh varčevalcev, ki so najbolj koristni sloj prebivalstva, stori vlada vse, kar je potrebno, da se liri obvaruje stabilnost.

Zborovanja trgovcev

Zruženje trgovcev Ljubljanske pokrajine vabi članstvo vse pokrajine na redne skupščine sindikatov posameznih trgovskih strok, ki se sklicujejo po naslednjem vrstnem redu:

V petek 5. junija ob 10: Sindikat trgovcev z železino, stroji, stavbnim in gradbenim materialom steklom in porcelanom.

Istega dne ob 14: Sindikat trgovcev s vinom, žganjem, alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami.

V soboto 6. junija ob 10: Sindikat trgovcev s školskimi in pisarniški potrebščinami, knjigarne trgovine z glasbili in s štampiljkami.

Istega dne ob 14: Sindikat trgovcev s manufakturnim blagom.

V nedeljo 7. junija ob 9: Sindikat drogeristov, trgovcev s parfumerijo, fotopotebščinami in zobozdravniskimi potrebščinami.

V ponedeljek 8. junija ob 10: Sindikat trgovcev s galanterijskim blagom, športne trgovine.

Istega dne ob 14: Sindikat trgovcev s čevlji.

V torek 9. junija ob 10: Sindikat trgovskih zastopstev, komisijskih trgovin, posredovalnic in menjalnic.

Istega dne ob 14: Sindikat trgovcev s usnjem in čevljarskimi potrebščinami ter surovimi kožami.

V sredo 10. junija ob 10: Sindikat trgovcev s kolesi, sivalnimi stroji elektrotehniškimi in tehniškimi predmeti, puškami in orožjem, radijskimi aparati, barvami, laki, nafto in avtomobili.

Istega dne ob 14: Sindikat trgovcev s sadjem in zelenjavo, branjerije, trgovine s perutnino, ribami in cveticami.

V četrtek 11. junija ob 11: Sindikat trgovcev z deželnimi pridelki.

Istega dne ob 14: Sindikat trgovcev s kurivom.

V petek 12. junija ob 10: Sindikat trgovcev z modnim blagom, konfekcijo in krznom.

V soboto 13. junija ob 11: Sindikat trgovcev s lesom, pohištvom, suho robo in lesenimi izdelki.

Vse skupščine sindikatov bodo po gornjem vrstnem redu v prostorih Trgovskega doma, priliječe levo, v prostorih Združenja trgovcev Ljubljanske pokrajine. Dnevni red

vseh skupščin je: 1. otvoritev skupščine; 2. čitanje določil sindikata; 3. volitev predsednika sindikata; 4. volitev zastopstva sindikatov; 5. slučajnosti. Za stroke, ki niso navedene v gornjem razporedu, se bo vrstni red še določil.

Gospodarske vesti

— Odkupne cene za žito bodo ostale nespremenjene. Iz Rima poročajo, da je ministrski odbor za oskrbo in gibanje cen na svoji zadnji seji sprejel dalekosežne ukrepe. V interesu preprečanja vseh inflacijskih tendenc se cene najvažnejših kmetijskih proizvodov kakor so pšenica, koruza, oves in ječmen, v letošnjem letu ne bodo povečale. Izdani pa bodo posebni ukrepi, ki bodo kmetovalcem omogočili na drug način izravnano sprčo višjih cen potrebščin, ki jih morajo sami kupovati. Z gornjim sklepom se znova podčrtava trdna namera, preprečiti dvigavanje splošnega nivoja cen.

— Odkupna cena za buteljke. V naredbi z dne 6. maja 1942. o cenah vin, objavljenih v »Službenem listu« z dne 9. maja t. l., so v členu 4. določene odkupne cene za buteljke. S popravkom, objavljenim v »Službenem listu« 3. t. m., se omenjeni člen 4. pravilno glasi: Za vrnjeno ali ne seboj vzeto posodo ima krpec pravico do povračila naslednjega najmanjšega zneska: za buteljko 2 litrov 2,50 lire, za buteljko 1 litra 1,50 lire, za buteljko pol litra 1,30 lire, za steklenico 2 litrov 1 liro, za petlenko 25 lir.

— Povišanje mezd grafičnemu delavstvu. Razsodiščni odbor v kolektivnem delavnem sporu o zahtevku za povišanje mezd za grafično delavstvo objavlja v »Službenem listu« svoj sklep glede obsega povišanja mezd. Razsodiščni odbor, ki je bil sklican za rešitev kolektivnega delovnega spora med Pokrajinsko delavsko zvezo in Pokrajinsko zvezo delodajalcev glede povišanja mezd za grafično delavstvo je pod predstvom Attilja Apollonia, ki ga je imenoval Visoki komisar, po zaslujanju strank in po vpogledu v pismene vloge, ki sta jih vložili stranki, ter po temeljitem pretresu, soglasno odločil: 1) Grafičnemu delavstvu se prizna pravica za zvišanje mezd na podlagi kolektivne delovne pogodbe iz leta 1936, ki je prenehala veljati 30. junija 1941., pa je znova stopila v veljavo z naredbom Visokega komisarja z dne 2. julija 1941. 2) Upoštevač o 1. julija do tekočega meseca nastalo zvišanje cen življenjskih potrebščin in okoliščin, v katerih je sedaj grafična industrija v Ljubljanski pokrajini, se ta povišek določa na 20% mezd, ki so jih na dan 1. julija 1941. prejemale delavci v kolektivni pogodbi navedenih kategorij. 3) Ta povišek se mora izplačati počeni s 1. februarjem t. l. 4) Določitev nove podlage za ugotovitev sprememb dražnje se prepušča svobodnemu dogovoru strank v novi kolektivni pogodbi, za katero so pogajanja že v teku.

— Iz trgovinskega registra. Vpisana je tvrdka Splošna uvozna in izvozna družba z o. z. v Ljubljani s podružnico v Milanu. Obratni predmet je izdelovanje in prodaja na debelo surogatov živin in pijač, zlasti čajnih surogatov, izvoz in izvoz ter prodaja na debelo rakov, rib, divjačine in perutnine, izvoz in uvoz lesa in lesnih izdelkov, drv in oglja. Osnovna glavnica znaša 76.000 lir. Poslovodje: Aleksander Mesnjajev in dr. Nikola Bunin, trgovca v Ljubljani; prokurista: Jelšaveta Bunin, soproga trgovca v Ljubljani, in Boris Grigorovič-Barski, trgovec v Ljubljani.

— Batova tvornica na Madžarskem. Tvrdka Bata gradi na Madžarskem v kraju Tisza-Földvár veliko moderno tvornico čevljev, ki bo že v letošnjem letu prišla v obrat. Tvornico bo postavila Batova madžarska postrimska družba Zikta d. d., ki je tudi dobila dovoljenje za gradnjo te tvornice.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino in Poveljnik XI. Armadnega Zbora

Sklicujoč se na razglas z dne 24. aprila 1942-XX objavlja:

V noči na 23. maja je nekaj komunistov v Vevčah vdrl v hišo nekoga Slovence, ki se ni hotel pridružiti njihovem kriminalnemu delovanju, ter so ga ubili in pobili tudi vse ostale člane njegove družine.

Dne 14. maja so partizanski oddelki v Dulah izdajalsko ubili Slovence, ker je bil komunistom nasprotnega mišljenja.

Dne 16. maja je krdele upornikov v Vrhpolju odvedel neoboroženega Italijanskega državljana.

Dne 16. maja so oboženi elementi v bližini Krnova ustavili avtobus v javnem prometu in odvedli iz njega dva gasilca, enega Slovence in enega Italijanskega državljanca, ter odnesli nekaj poštnih zavojev.

V noči na 16. maj je nekaj sabotežev povzročilo iztirjenje vlaka.

V izjavljanju razglas z dne 24. aprila t. l. je bila glede na to, da je potekel predpisani rok, ne da bi bili povzročitelji zgoraj omenjenih zločinov inšledeni, odredena ustrelitev 6 ljudi, ki so zanesljivo krivi teroristične in komunistične delovanja Usmrčeni so bili 29. maja ob 5.50.

Inserirajte v »Jutru«!

Nove določbe o registru prebivalstva Ljubljanske pokrajine

POGLAVJE IV. Kazenske sankcije

Čl. 28. Kdor koli bi opustil podatke izjave, ki jih predpisujejo te določbe, ali bi se ne odzval vabilu, da pride na občinski anagrafični urad, ali pa da bi odrekal odgovor na stavljenja vprašanja zaradi vpisov v register prebivalstva zapade denarni kazni od 100 do 500 lir.

V primeru ponovitve mora biti denarna kazen vedno višja od najmanjše gori označene denarne kazni.

Čl. 29. Za ugotovitev prekrškov teh določb zadostuje, če ni nasprotnega dokaza pričanje občinskih uradnikov in uslužbencev, podkrepjeno s prisego pred zupanom.

Zupan pokliče prekršitelje predse in jih pozove na denarno plačilo v javno korist; takojšnje plačilo proti potrdilu izključuje kazenski postopek. Izmera denarnega plačila ustreza najnižjim denarnim kaznim prejšnjega člena.

Če se prekršitelj brani, da bi na mestu plačal, napravi zupan zapisnik in ga preda v 24 urah sodni oblasti, ki mora brez odloga uvesti kazenski postopek.

POGLAVJE V.

Nadzor nad voditvijo registra prebivalstva. Čl. 30. Zupan skrbi za uvedbo in pravilno voditve registra prebivalstva. V prvih 15 dneh vsakega leta mora zupan sam pregledati register, da ugotovi:

a) ali je vojen povsem pravilno v vseh svojih delih in ali je ažuren tudi glede vseh sprememb, kakor je predpisano po teh določbah;

b) ali so hišne mape, družinske pole in pole za zajednice, prav tako osebni listi, iz katerih je sestavljen register, izpolnjeni z vsemi zahtevanimi podatki in predpisno razvrščeni;

c) ali so vpisi napravljeni z različno čitljivimi črkami.

Glede tega pregleda je treba napraviti v trojniku zapisnik (priloga 3), katerega morata podpisati zupan in občinski tajnik ter poslati v dvojnico najdalj do 31. januarja Visokemu komisariatu.

Tretji izvod ostane v občinskem arhivu. Čl. 31. Do 15. marca vsakega leta pošlje Visoki komisariat Osrednjemu statističnemu zavodu v skupnem odpravku po en izvod zapisnika (priloga 3) vseh občin pokrajine. Tem zapisnikom je treba priložiti izbrano poročilo, iz katerega so razvidne pomanjkljivosti in nepravilnosti, opazene pri občinah, ki niso pravilno ravnale pri voditvi registra prebivalstva, pa tudi ukrepi za njih odpravo.

Čl. 32. Visoki komisariat nadzira pravilno uvedbo in tekočo voditve registra prebivalstva v smislu teh predpisov in odreja v ta namen posebne inspekcije, ki jih lahko poverja tudi komisarjem in inspektorjem, ki se pošiljajo v občine za nadzorstvo drugih panog javne uprave. O vsaki inspekciji je treba napraviti zapisnik v dvojniki po vzorcu priloge 3. Prepis vsakega zapisnika je treba poslati Osrednjemu statističnemu zavodu v 10 dneh po opravljeni inspekciji.

Čl. 33. Vrhovni nadzor nad pravilno voditvijo registra prebivalstva izvršujeta ministrstvo za notranje zadeve in Osrednji statistični zavod. Osrednji statistični zavod poroča neposredno Duceju o opazbah, katere je pri vršenju dolžnosti vrhovnega nadzora imel priložnost ugotoviti glede voditve omenjenih registrov, poroča pa hkrati tudi ministrstvu za notranje zadeve in Visokemu komisariatu.

POGLAVJE VI.

Prehodne in splošne določbe.

Čl. 34. Visoki komisariat poskrbi za ustanovitev registra prebivalstva v posameznih občinah pokrajine na osnovi rezultatov popisa prebivalstva, izvršenega 31. julija 1941-XIX.

Čl. 35. Doktor občina nima registra prebivalstva, mora shraniti (po abecednem redu nazivov ulic, trgov, krajev itd. in za vsako ulico po vrstnem redu hišnih števil) prijave (obr. E, F, G, H, K), ki se nanašajo na spremembe izvirajoče iz socialnega gibanja prebivalstva (izselitve, vselitve, spremembe starostov na območju iste občine), ki so se dogodile po izvršenem popisu.

Hkrati z registrom prebivalstva prejme občina anagrafična sporočila o spremembah, izvirajočih iz naravnega gibanja, ki so nastopile pri stalnem prebivalstvu od dneva popisa dalje (obr. Po bis, Rm bis, Rž bis, Um bis, Uč bis, o katerih je govora v čl. 8. in ki se nanašajo na poroke, rojstva in smrti).

Brž ko ima občina register prebivalstva, mora:

a) vnesti v anagrafične pole in na osebne listke spremembe, izhajajoče iz anagrafičnih sporočil (obr. Po bis, Rm bis, Rž bis, Um bis, Uč bis), o čemer je govora v drugem odstavku tega člena;

b) pričeti s selitvenim dopisovanjem, kakor je odrejeno v čl. 19 za prijave izselitev (obr. E) in za prijave vselitve (obr. F), ki so jih predložili občani po izvršenem popisu, o čemer je govora v prvem odstavku tega člena, in za vsak dovršen spis izvršiti zadevne anagrafične izmene in vpise;

c) vnesti v anagrafične pole in na osebne listke spremembe, izhajajoče iz obr. G (prijava spremembe stanovanja), H (prijava najemodajalca o gibanju najemnikov) in K (prijava družinskega poglavarja ali poglavarja zajednice o gibanju oseb, stalno bivaajočih v družini ali zajednici), o čemer je govora v prvem odstavku tega člena;

d) povabiti (s posebnim obrazcem O in po potrebi z obr. P) družinske poglavarje in poglavarje zajednic, da se javijo v uradu radi podatkov, potrebnih za izpolnitev anagrafičnih pol in listkov;

e) objaviti (brž ko je izpolnjen register prebivalstva, kakor je navedeno pod črko d), razglas (gl. prilogo 4), ki obve-

zuje občane, ki niso bili povabljeni s posebnimi obrazci O ali P, da se javijo v anagrafičnem uradu občine za izpolnitev podatkov, ki jih zahtevajo anagrafične pole in listki;

f) sestaviti, brž ko bo preurejena hišna numeracija (po novih določbah, ki bodo v ta namen izdane), hišne mape (obr. D) in stranske hišne mape (obr. D bis), o katerih je govora v čl. 6.

Omejenje naloge, z izjemo one iz zadnjega odstavka, se morajo izvršiti v treh mesecih po dnevu objave teh določb.

Čl. 36. Za vse prijave in spremembe, ki so predpisane v teh določbah, ne sme občinski anagrafični urad od prizadetih zahtevati nikakih taks ali kakršnih koli drugih davčnin. Spričevala, objave izjave potrdila in ostali dokumenti, ki so potrebni za izvajanje teh določb, so prosti taksnih znanj.

Čl. 37. Razveljavljajo se vsi predpisi, ki niso v skladu s temi določbami. Zato preneha prijavna služba pri kvesturji v Ljubljani in pri varnostnih organih v občinah pokrajine. Nič se ne spreminja v pogledu prijave službe potujočega prebivalstva, bodisi da se nastani v hotelih, prenočiščih, penzionih in sličnih gostinskih obratih, bodisi pri zasebnih družinah; to službo opravlja še nadalje oblastva javne varnosti in se uredi s posebno naredbo.

Čl. 38. Te določbe stopijo v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

SPORT

Prvi je drugi in drugi je prvi Pred zadnjimi odločitvami v italijanskem nogometnem prvenstvu

Zadnja nogometna nedelja za točke v Italiji je bila najvažnejša za oni dve enajstorici, ki sta edini še resno v konkurenci za dosego prvega mesta, in sicer za Torino in Romo. Po čudnem naključju je bil v nastop teh dveh vključen tudi tretji nasprotnik vidnejše znanke, in sicer Venezia, ki je tudi še — vsaj teoretično — lahko računala na največje število točk v tabeli. Kakor smo v glavnih obrih se ugotovili v predzadnji številki, se je stvar to nedeljo zasulaka tako, da je prvi postal drugi, drugi pa prvi, čisto preprosto zato, ker je Roma gladko odpravila svojega nasprotnika iz Milana na domačem igrišču, Torino pa je pustil obe točki kot gost Venezije. Sicer pa bi o nedeljskih osmih srečanjih iz divizije A radi naknadno zapisali še tole:

V nedeljo ob 15. je imel Torino eno točko na dobro v celotni oceni pred Romo, isti dan ob 17.50 pa je bila situacija obrnena in ima zdaj ta eden Roma eno točko na dobro pred Torino. Do konca tekmovalnega manjkata samo še dve nedelji, od katerih bo seveda vsaka enako važna za ta glavna dva tekmeča letošnje sezone. Dne 7. t. m. mora spet Roma na gostovanje, in sicer v Livorno, Torino pa bo igral doma, in sicer proti Triestini. Tale razdelitve ne izključuje niti tega, da bi se vrnilo prvotno stanje in bi bil potem spet drugi prvi in obratno, kolikor bi pri izidih posameznih tekem odločala samo igrišča. Toda Roma je zdaj v silnem poletu in si bržkone tudi na tujih tleh, kaj šele v Livornu, ne bo dala vzeti še onega majhnega naskoka, ki ji je še potreben za dokončno zmago v letošnjem prvenstvu.

Pretekli termin je bil v nadaljnjem večjega pomena samo še za moštva, ki se borijo za »biti ali ne biti« v tej diviziji in reči je treba, da sta se prav ta dan pokazala v najboljši luči Modena in Napoli, ki sta skupno nabrala tri točke v svojo korist. Za Napoli sta bili ti dve točki vredni tem več, ker dobiva odslej njegovo zasledovanje srečnejših enajstoric že precej konkretno obliko in bodo morali Livorno, Atalanta, pa tudi Fiorentina zelo paziti, da jih nazadnje res ne bo pustil za seboj.

Do številkah je situacija v tej diviziji do prihodnje nedelje naslednja:

Roma	28	14	10	4	51	21	38
Torino	28	15	7	6	57	37	27
Venezija	28	14	8	6	38	22	36
Lazio	28	12	9	7	51	36	33
Genova	28	11	11	6	47	33	32
Juventus	28	12	7	9	45	36	31
Triestina	28	8	13	7	29	29	29
Bologna	28	12	4	12	47	33	28
Milano	28	10	6	12	51	49	26
Liguria	28	9	7	12	38	54	25
Ambrosiana	28	7	10	11	28	44	24
Florentina	28	9	5	14	46	47	23

Atalanta	28	8	7	13	32	44	23
Livorno	28	8	6	14	33	55	22
Napoli	28	7	7	14	28	47	21
Modena	28	6	7	15	21	54	19

V diviziji B

se enajstorica Barija z naglimi koraki bliža končnemu cilju. Tudi zadnje nedelje je spravila, kakor je bilo pričakovati, obe točki in Lucii in je sedaj že za štiri na boljšem od vseh ostalih. Na drugem mestu, za katerega se zdaj bje najbolj ogorčena bitka, je ostala Padova sama, zato pač, ker sta oba njena neposredna rivala, Vicenza in Pescara, gladko izgubila nedeljski igri. Skupina petih ali šestih moštev, ki se je prej gnetla takoj za Barijem, se zdaj polagoma trga in spreminja, toda do konca tekmovalja je še celih 6 nedelj in je le težko reči v naprej, kdo bo med njimi vzdržal in kdo ne. V ogorčenem pririvanju za rešitev pred odhodom v nižjo divizijo so ostale prav za prav samo še štiri žrtve, med katerimi je tudi naša bližnja soseda Fiumana, ki je sicer to pot dobila vse izkupiček, pa se še ni otrsela nevarnosti, da bo morala iti.

Prvenstvena tabela iz te divizije je do prihodnje nedelje takole:

Bari	28	17	7	4	39	21	41
Padova	28	15	7	6	44	19	37
Vicenza	28	12	12	4	43	16	36
Pescara	28	15	6	7	40	22	36
Brescia	28	14	7	7	48	28	35
Novara	28	13	7	8	37	23	33
Spezia	28	12	6	10	43	31	30
Alessandria	28	12	5	11	33	35	29
Pisa	28	12	5	11	39	48	29
Udinese	28	11	6	11	30	34	28
Savona	28	11	5	12	38	34	27
Pro Patria	28	9	8	11	31	31	26
Fanfulla	28	11	4	13	35	37	26
Siena	28	10	5	13	32	34	25
Reggiana	28	6	9	13	19	34	21
Fiumana	28	7	5	16	40	48	19
Prato	28	5	7	16	22	56	17
Lucchese	28	3	3	22	17	79	9

Dodatki od nedelje Italijanski atleti zmerom bolj živahni

Razen po obilici nogometnih dogodkov po vseh večjih krajih Italije je bila zadnja nedelja tudi na tekaških izredno živahna, saj se je na štirih stadionih nadaljevalo prvenstveno tekmovalje po družstvih za moške, na dveh drugih pa so bili mitingi v enake svrhe med ženskami. Med dolgo vrsto podrobnih izidov, ki vsi kažejo, da so italijanski atleti pridno na delu, bi bilo zabeležiti naslednje najvidnejše, čeprav nekateri vendarle zaostajajo za letos doseženimi pri istih atletih. Med drugim naj zabeležimo iz Milana v

teku na 100 m Monti 10.7, v teku na 1500 m Bertocchi 3:58.6, v teku na 10.000 m Cultrone 32:49.8, v teku z zaprekami na 110 m Caldana 15.5, v metu kroglice Consolini 12.62 in v metu kladiva Taddia 48.47 (samo!), dalje v Veneziji v teku na 10.000 m Padovani 32:17.8 in Burlo iz Triesta 32:20.4, v skoku v višino Campagner 1.80 in Hribar iz Pole 1.75 m. Med atletinjami so vsi doseženi rezultati prav dobri, kar izvira pač od tega, ker je ženska atletika v Italiji organizirana najmanj tako strumno in smotno kakor pri moških. Poglejte na primer te le najboljše izide mitinga v Comu: na 80 m z zaprekami: Franco 12.5, v teku na 100 m Lucchini 13.0, v teku na 200 m Cattaneo 26.4, v skoku v daljino Ostinelli 5.17, v skoku v višino Ramella 1.50, v metu diska Grossi 39.27, v metu kopja Turci 36.86, v metu kroglice Piccinini 11.52 in v stafeti 4x100 čas 51.2.

Med boksarskimi nastopi zadnje nedelje smo glede objave na tem mestu še v zaostanku za izid dvoboja med Ginom Bondavallijem in Rumunom Lucianom Popescuom za naslov evropskega prvaka v peresni teži. Bondavalli je v Regiu Emilii, kjer je tudi sam doma, porazil Rumuna po točkah v 15 krogih — več kakor zaslužen. Da je bila njegova zmaga res neoporečna, kaže ta podrobnost, da se je 14 krogov končalo v njegovo korist in je samo prvi ostal med obema boksarjema neodločen.

V Rimu sta na teniškem turnirju za državno prvenstvo po moštvih v ekipi romanskega moštva Bruno Mussolini igrala tudi velika teniška asa državni prvak Cucelli in eden njegovih najboljših partnerjev Del Bello. Menda pod vtisom že dobljene zmage za lastno moštvo sta se dala oba premagati od precej šibkejših nasprotnikov iz Padove. Cucellija je nesel Sada gladko v 3 setih, Del Bella pa Canisto v 5 setih po nekoliko resnejšem odporu.

V štajerskem nogometu sta od zadnjega termina za nas zanimivi dve srečanja, ki so jih za točke igrali mariborski Rapidovci in Lipnici, Celjani pa na svojem novo otvorenem igrišču v Cretu z enajstorico GAK iz Gradca. Mariborčani so izgubili 0:3, Celjani pa visoko zmagali z 8:1. — Po dolgem presledku so zadnje nedelje igrali nogomet tudi v Trbovljah, kjer je gostovalo železniškarsko moštvo iz Maribora. Domačini so dobili to tekmo s 4:1.

Spodnještajersko osvobodilno dirko so imeli v nedeljo Mariborčani na 86 km dolgi progi od Maribora do Marenberga in nazaj. Zmagovalec te dirke je bil Franc Podmilščak v času 2:45:26 pred Mašero in Seunigom. Dirke se je udeležil tudi znan slovenjgraški dirkač Josip Gregorič, ki je prišel na cilj kot peti.

Naše gledališče

DRAMA

Cetrtek 4. junija, ob 17.30: Poročno darilo. Red Cetrtek.

Petek 5. junija, ob 15: Konto X. Izven. Zelo znizane cene od 10 lir navzdol.

Sobota 6. junija, ob 17.30: Soja za ženo. Red B.

Nedelja 7. junija, ob 17: Romeo in Julija. Izven.

Poročno darilo je naslov italijanske veseloigre, ki jo je napisal G. Forzano. Igra je prijetna zgodba med mlado farmaceutko v podezelski apoteki in mladim avtomobilistom, ki po naključju zaide v apoteko. Prikupno je podan značaj dekleta, ki si skuša s samostojnim delom na pošten način služiti svoj kruh. Srečanje s tujcem jo vede do usodnega koraka. Igrali bodo: Lucija-Simčičeva, Carla-Jan, Ersilio-Nablocka, Annibala-Plut, učitelj-Gale, oficijala-Brezigar, Castellija-Presetnik, župnika-Bratina, hišno-Rakarjeva, zdravnik-Peček, letoviščarko-J. Boltarjeva, vaščan-Vertin, delavec-Raztresen. Režiser: prof. O. Šest. Inscenator: inž. E. Franz.

Bernauer in Oester: »Konto X«. Veseliga v treh dejanjih o ljubezni in drugih nemodernih stvareh. Osrednji lik je originalni vodja odvetniške pisarne Izidor Sra-koper, ki zaplete in razplete konflikte okrog skrivnostnega konta. Učinkovita vloga komične stroke daje glavnemu igralcu mnogo prilike za razmah. Režiser: Milan Košič.

OPERA

Cetrtek 4. junija, ob 15: Evgenij Onegin. Izven. Cene od 20 lir navzdol.

Petek 5. junija: Zaprtlo.

Sobota 6. junija, ob 17: La Boheme. Izven. Znizane cene od 18 lir navzdol.

Nedelja 7. junija, ob 15: Carmen. Izven. Cene od 20 lir navzdol.

F. L. Čajkovič: »Evgenij Onegin«. Pričetek predstave na praznik, v cetrtek bo ob 15. uri. Peli bodo: Larino-Poličeva, Tatjana-Heybalova, Olga-Spanova, Onjgina-Primožič, Lenskega-Sladoljev, Greminga-Lupša, Filipjevno-B. Stritarjeva, Triquetta-B. Sancin, stotnika-Skabar, Zareckaga-Dolničar, Gyllota-Mencin. Dirigent: N. Neffart; režise: C. Debevec; zborovodja: R. Simoniti; koreograf: inž. P. Golovin.

Osemdesetletnikov obračun

V 80 letih življenja potroši človek čas približno takole, kakor ga je to izračunal neki ameriški statistik.

Zivljenje mu traja	80 let,
to je	29.220 dni
ali	701.280 ur,
ali	42.076.800 min.,
ali	2.524.608.000 sek.

V tem času je vrli mož:

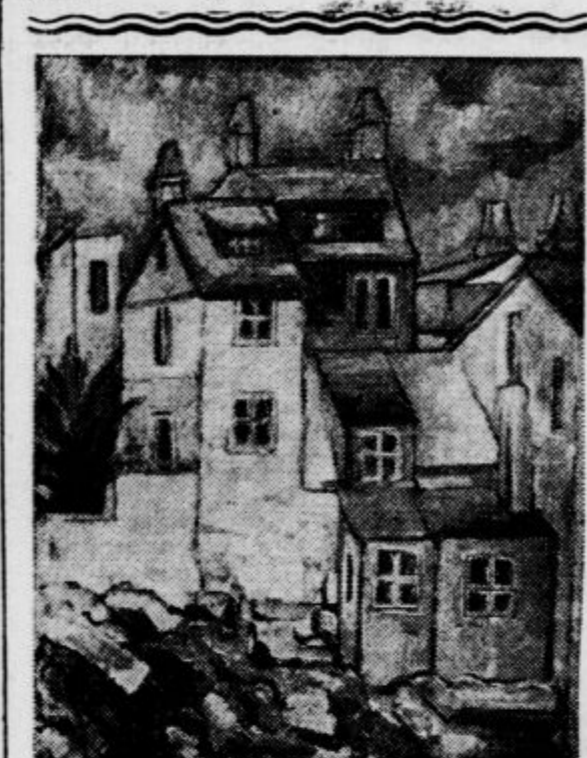
pretspal	26 let	312 dni	18 min.
delal	21	95	14 40
se kratkočasil	6	116	14 10
jedel	5	346	5 12
čakal	5	302	16 45
bil zaljubljen	4	39	8 27
se sprehajal	4	12	15 3
potoval	3	273	18 24
čital časopise	1	243	7 18
se bril	—	228	2 52
plačeval račune	—	140	23 59
podpisoval svoje ime	—	42	14 58
obupal čevlje	—	39	19 18
gledal na uro	—	30	9 36
odpiral vrata	—	29	4 47
izpraševal otroke	—	26	14 33
pomakal pero v črnilo	—	21	13 36
zavezoval kravatno	—	18	12 6
prebil v gledališču	—	16	6 20
brisal nos	—	13	8 28
kadil cigarete	—	12	16 25
za razne opravke	—	20	14 12

Seveda je to ameriški račun in še ta velja le za nekdanje čase.

Radio Ljubljana

PETEK, 5. JUNIJA 1942-XX

7.30: Poročila v slovenščini. 7.45: Pesmi in napevi. — V odmoru (8.) napoved časa. 8.15: Poročila v italijanski. 12.15: Koncert baritonista Dušana Pertota (pri klavirju Marijan Lipovšek). 12.40: Trio Ambrosiano. 13: Napoved časa. — Poročila v italijanski. 13.15: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. 13.17: Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šijanec. 14: Poročila v italijanski. 14.15: Domači orkester vodi dirigent Fragna. 14.45: Poročila v slovenščini. 17.15: Koncert komorne zborna, vodi dirigent D. M. Šijanec. 17.50: Pisana glasba. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Operetna glasba. 20: Napoved časa. — Poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Vojaške pesmi. 20.45: Tisoč in ena noč — bajka v dejanjih. Glasba Viktorja de Sabata. Dirigent Armando la Rosa Parodi. — V odmoru predavanje v slovenščini. 21.50: Zanimivosti v slovenščini. 22: Vesela glasba, vodi dirigent Petralia. 22.45: Poročila v italijanski.

VOĐSTVO NA UMETNISKI RAZSTAVI

KIPARJA F. GORSETA IN SLIKARJA M. MALESA V JAKOPIČEVEM PAVILJONU bo na praznik, v cetrtek 4. t. m. ob 11. uri. Vodil bo akad. slikar prof. Ivan Vavpotič. Ker je razstava že prve dneve zbudila toliko zanimanja med našim občinstvom, opozarjamo vse ljubitelje umetnosti na te pomembno prireditve.

Stkani smo iz istega prediva kakor sanje: smo samo minljivi, bežni stvori pred nedoumljivo večnostjo! Navedeni Shakespearovi stihji so bili dostojni, da so jih vklesali kot epitaf na grob najslavnjšega stratfordskega rojaka. »Vihar« pa je tudi dostojen, da se z njim poslovil genialni pesnik in videc. — Minil je vihar, brodolomci so se rešili na otok, še vsi obrnjeni v svoj prejšnji svet; tudi tu skušajo nadaljevati svoje podle spletke. A že jih začneja obdajati Prosperova čarovanja, že se začnejo spreminjati v svoji notranjosti, dokler se ne izčisti kakor v svitu neke nadzemske milosti. Dobri čarovnik užene s svojim Arielom Antonia — moža volje, ki je šel preko vseh etičnih zakonov k smrtu svoje sebičnosti, in končno zlomi Kalibana, to poosebljenje nizkote človeške narave, moža, ki je voljan v pijanem mornarju priznati svojega boga, če mu že zagotovi nekaj užitka. Srečna dvojica Ferdinand in Miranda se dvigata kakor obet lepšega, boljšega življenja nad množico brodolomcev in svatovski spevi duhov, ki poveličujejo njuno zvezo, soidijo med najlepše, lirčno tople strani v tem labodjem spevu genialnega pesnika renesančnega gledališča.

Nastopi v »La Bohème« Režiser C. Debevec o dveh naših pevcih

V tej sezoni smo in bomo slišali v glavnih odnosno tehtnejših vlogah nekaj mladih opernih moči, ki jih želja uprava gledališča preizkusiti glede na njihov nadaljnji razvoj in možnosti večjega uveljavljanja v našem opernem ansamblu. V tej zvezi sem se obrnila na režiserja Cirila Debeveca, ki je

Kronika

Spoštovanim naročnikom in čitateljem sporočamo, da bo zaradi praznika, ki mora delo počivati, izšla prihodnja številka »Jutra«, v petek proti večeru z datumom naslednjega dne. — Uprava.

Vladar na razstavi Pinellijevih del. Nj. Vel. Kralj in Cesar si je ogledal razstavo akvarelov Achila Pinellia, ki jo je pripravil etnografski muzej v Akademiji sv. Luke. Vladarja so sprejeli predsednika akademije in muzeja ter drugi zastopniki oblasti.

Pijemontska princesa je te dni obiskala dom bolničark Rdečega križa v Napoliu. V Domu so jo sprejeli Anconška vojvodinja princesa Burbonska ter zastopniki oblasti. Princesa se je zanimala za delovanje bolničark in je izročila mnogim bolničarkam posebne diplome v priznanje za njihov trud. Malo pozneje je bila tudi na vseučilišni očetni kliniki, kjer se je razgovarjala z bolniki in zlasti z ranjenimi vojaki. Zanimala se je za njihova vojna dejanja in razmere v njihovih družinah. Bila je deležna prisrčnih manifestacij.

Delavske knjižice. Te dni so v starih pokrajinah uvedli posebne delavske knjižice. Za enkrat si bodo morali te knjižice oskrbeti krojači, modisti, krznarji, čevljarji, dekoraterji in pleskarji, kovači in mehaniki, mizarji, tapetniški, električarji, brivci ter prevozniki, toda le oni, ki individualno opravljajo svojo obrt ali so roudelženi pri dohodkih svojih delodajalcev. Delavci, ki so v kakršnih koli drugačnih odnosih do svojih delodajalcev, niso dolžni oskrbeti si takih knjižic. Isto velja tudi za postrežne osebe.

Potres. Atenski seizmološki zavod je objavil, da so njegovi potresomerski aparati v ponedeljek beležili 6 potresnih sunkov, ki so imeli svoje središče v zapadnem delu Korintskega zaliva. Potres so močno občutili kraji Volo, Lamia, Lavatia in Larisa. Vesti o kakšni škodi ali žrtvah še ni.

Cene novemu krompirju. Službeni list je objavil odredbo kmetijskega ministrstva, ki določa cene novemu krompirju. V prodaji na debelo se bo novi rumeni krompir prodajal po 150, krompir drugih vrst pa po 135 lir za stot. Te cene bodo veljale v starih pokrajinah do 15. junija.

Prošnje pri invalidskih sodiščih. Na mnoga vprašanja invalidov, ki še niso bili prevedeni po bivši invalidski uredbi iz leta 1939, odgovarja »Vojni invalid«, da sta invalidski sodišči prve stopnje v Ljubljani in Novem mestu že povsem dovršili svoje delo. Čakajo edino invalidski akti tistih, ki bodo morali priti še pred invalidsko komisijo. Vsi, ki imajo rešitev invalidskega sodišča, morajo čakati na ustanovitve vrhovnega invalidskega sodišča. Invalidsko društvo je sicer predlagalo, da bi se rešitvi prvostopnih sodišč priključilo za dokončno veljavne, toda o tem še ni padla odločitev. — Invalidske akte, ki so bili pri vrhovnem invalidskem sodišču v Beogradu, je zaenkrat nemogoče dobiti bodisi osebno ali po posredovanju kakšne druge osebe. Nanje bo treba čakati toliko časa, da bo zadeva rešena po rednem diplomatskem potu.

Popusti invalidov na železnicah. Pravico do brezplačne vožnje imajo vojni invalidi in ostale osebe, ki jih štiri uredba o vojnih invalidih in vojnih žrtvah, ob odhodu in povratku kadar potujejo na poziv ali po napolitju pristojnih oblastev. V konkretnem primeru le takrat, kadar invalida pokliče protalna delavstva ali ko ga Visoki komisariat napoti v zdravilišče. V vseh drugih primerih imajo zaščitene osebe pravico do polovične vožnje s svojo železniško legitimacijo.

Umrli so v Triestu Marija Fonda v starosti 56 let, Evgen Gregorij v starosti 68 let in Emilica Mucka v starosti 74 let. Poročili so se slikar Marij Sanein in Jolanda Prasel ter Venceslav Pestelj in Florijana Kosovel.

Fotomatereji in fotografi za ranjene in padle. Na Dunaju so začeli fotomatereji obiskovati bolnišnice, kjer fotografirajo ranjene in nato izgotovijo slike, da jih lahko ranjenci pošljejo svojem. Nemška zveza poklicnih fotografov je prav tako uvedla dobrodelno fotografiranje za ranjene in padle. Fotografom je bilo naročeno, naj revnim družinam padlih brezplačno povečajo slike pokojnikov. Fotografji v vsej Nemčiji so doslej darovali 32.000 posnetkov, vsakega v treh ali šestih izvodih, in nad 4500 reprodukcij.

predvsem to, koliko stoji na odru živih ljudi, katerim ves njihovo početje in njihovo nehanje res verjameš, s katerimi v vsem njihovem veselju uživam in s katerimi v vsem njihovem trpljenju trpim in sočustvujem. Vseeno je potem, kje se to vse godi — je-li mansardno okno na desni ali levi, je-li kavarna bolj spredaj ali bolj zadaj, so li pred mitnico drevesa ali ne; vse to je res postranski! Važni in poglaviti so ljudje, naravnost in preprosti, ljudje, ki so prijatelji med seboj, ki znajo drug drugega tako rekoč na pamet, ljudje, ki ne predstavljajo šestih posameznikov, temveč eno samo enotno, harmonično družino!

To smer predvsem je ubirala režija in ravno v tem mihi bosta k osnovnemu občutju — tako vsaj upam — Lupša in Lipušček izdatno pripomogla.

Maša Slavčeva

ZAPISKI

»Slovenski Pravniki«. Pravkar izšla 5. in 6. številka strokovnega glasila naših pravnikov prinaša nadaljevanje razprave dr. Božidarja Kobeta »Osnovni problemi reforme delniškega prava«. Temeljito opisana razprava, ki se bo še nadaljevala, upošteva v svoji pozitivno usmerjeni kritiki delniškega prava zakone pri drugih narodih in se naslanja na domačo in tujo strokovno literaturo. — Kontuje se razprava dr. Antona Stuhca »Kdaj zastara pravica do preganjanja, če je zagrožen strogi zapor?« Razprava sloni na kritiki tekstov in na primerjavi z določbami v drugih kazenskih zakonikih in z dosedanjim judikaturo. — Dr. Alojzij Finžgar objavlja prvi del svoje razprave »Sporazumna delitev zapuščine«, ki tačisto obilno upošteva dosedanja literaturo o tem problemu in prehaja k samostojnim sklepom. Med književnimi poročili ocenjuje prof. dr. Viktor

Z Gorenjskega

Sto gorenjskih deklet v taborišču. V mladinskem taborišču v Turnskem jezero je bilo sto deklet iz kranjskega in radovljiškega okrožja. Taborenje je trajalo teden dni in je bil njegov namen, da se gorenjskim dekletom prikaže način življenja mladine v nemški državi. Taborišče je vodila voditeljica Liebova. Prirejane so bile sportne tekme in so vsa dekleta dosegla potrebno število točk. Prednakinje so pokazale, kakor poročila celovški dnevniki, presenetljivo znanje. Taborišče je obiskali tudi okrožni vodja Grum iz Velikoveca, ki je nagovoril gorenjska dekleta in je pokazal na mogočni Obir, rekočo, da ni ločitve med Koroškimi in Gorenjskim. Dekleta so pri petju pokazala glasbeno nadarjenost. Večina izmed njih obvlada tudi različne instrumente. V jezertu so se kopela in se izkazala tudi kot dobre plavalke. Okrožni vodja Grum je rekel, da je zapustil taborišče z najboljšimi vtisi.

Kmetijska mladina v velikovškem okraju je bila poklicana v dve taborišči. 30 deklet se je zbralo na gospodinjstvi strokovni šoli v Ravnah pri Guštanju, kjer so jih vežbali v gospodinjstvu, sportu in igranju in prepevanju. 52 kmetijskih mladeničev iz velikovškega okraja pa je bilo v tečaju na kmetijski šoli v St. Jurju in so se te dni vrnili domov.

Prostovolni pomočniki pri kmetijskem delu, ki so prišli letos z Gorenjskega na Koroško, so se te dni zbrali pri Smorhorju. Prišli so fantje kakor dekleta. Zborovanje je vodila Erika Eberle. Mladičev in deklet so lahko izražali svoje želje in potrebe. Vodja kmetijstva v šmohorskem okraju jim je v daljšem govoru razlagal, da pripadajo vsi delovni prostovoljci tisti družini, pri kateri delajo, in da je vsak delodajalec zainteresiran na zdravju in zadovoljstvu svojega pomočnika. Mladina je pripravila sportne igre in so skupno zapeli nekaj pesmi. Taki sestanki bodo poslej vsak mesec.

Kmetovalec kranjskega okrožja so bili povabljeni v Kranj, kjer jim je predaval štabni vodja prehranjevalnega urada o izkoriščanju zemlje in o novo urejeni potrošnji vseh pridelkov. Predvajane so bile tudi filmske slike s prizori nemškega kmetovanja.

Zalogo si je nabrala. 26-letna Jožefa Strniša iz Šmartnega pri Litiji je nabrala pri svojem gospodarju v Labodu od lanske jeseni do letošnje pomladi celo skladišče živil in gospodinjstvih potrebščin. Med drugim je odnesla 14 kg sladkorja, 36 kg moka, kuhinjsko posodo, jedilni pribor in nekaj perila. Zdej je bila obsojena na 8 mesecev težke ječe.

Nadomeštni gaulter. Z odlokom Adolfa Hitlerja in v veljavnostjo od 20. aprila dalje je postavljen znani celovški funkcionar Thieml za komisariatskega nadomeštnega gaulterja na Koroškem. Obenem ima službeni čin vrhovnega uradnega vodje NSDAP. V nedeljo dopoldne mu je gaulter dr. Rainer v svoji delovni sobi izročil zadevne listine. Thieml bo slavno dostojno ustoličen, ko prispe v Celovec minister dr. Ley, ki je ustoličil tudi dr. Rainerja.

Iz Spodnje Štajerske

Gostovanje Dopolavora v Gradcu. Nemško propagandno ministrstvo je odredilo, da se tujim delavskim skupinam v Nemčiji nudi kolikor mogoče umetniško razvedrilo. Preteklo soboto je bil prirejen v Gradcu vesel večer Dopolavora. Italijanski delavci so se zbrali v graški dvorani komorne glasbe. Nastopila je berlinska »Compagnia Tascabile«, ki jo vodi ravnatelj H. J. Pattis. Poleg nemških predstavnikov sta prišla na prireditvi italijanski konzul marchese Serafini in italijanski delegat Schiassi. Na sporedu so bile popularne italijanske pesmi, plesi in veseli prizori. Bilo je mnogo odobravanja.

Novi grobovi. V Mariboru so umrli kovaški mojster Jakob Kokot, 79 letni hišni posestnik in uglaševalec klavirjev Franc Zaveršnik in 39 letni mizarjski pomočnik Rudolf Kranjc. V celju so umrli: Josipina Ahtikova, Janez Gunčar, Angela Kranjčeva, Matilda Gorjančeva in Jurij Kieslinger.

Smrt med odbijač. Na postaji v Rajhenburgu pri Savi je 22 letni premikar Anton Šoštar pri ranžiranju prišel po nesreči med odbijača dveh vagonov. Dobil je tako hude poškodbe, da je na mestu izdihnil.

Zaprisega. Devet novih pomočnikov in 41 pomočnic nemškega Rdečega križa je bilo v nedeljo zaprišenih v okrašenih grajskih dvoranah v Mariboru. Prišli so k svečanosti zastopniki stranke, države in vojske. Nove pomočnice in pomočnice je zaprišegel zdravstveni svetnik dr. Hans Tollich. Dobil so značke, nakar je bila svečanost zaključena z nemškima himnama.

Nesreče. Čevljarškemu vajencu Ignacu Kelcu iz Vičave pri Ptujju je prilileta iver v desno oko in mu ga nevarno ranila. Prepeljali so ga nea očesno kliniko v Gradcu. 30-letni delavec Anton Gregorič iz Svečine se je nevarno poškodoval pri padcu. Pomožni kurjač Simon Bulko je v neki mariborski tovarni padel po stopnicah in si med drugim prebil levo koleno. 37 letna Gizela Zupančeva je bila pri Treh ribnikih v Mariboru napadena od hudega psa, ki jo je ogrižel, vendar ji zaenkrat ni treba v bolnišnico.

Stroge kazni za prisvajanje vojnega plena. Pristojno vojno oblastvo v Mariboru je objavilo: Vse utrdbene naprave in barake, ki so svojčas pripadale jugoslovanski vojski, z vsem uporabljenim premičnim ali nepremičnim gradivom, so last nemške vojske. Tatvine ali poškodbe bodo zelo strogo kaznovane.

Prepoved za kolezarje. Ker se je primerilo že več nesreč zavoljo tega, ker sta se na kolese peljala kar po dva, je bila objavljena prepoved, po kateri bodo kaznovani vsi, ki bi nakladali na svoj bicikel še kakšnega spremljevalca ali spremljevalko. Preobloženi kolezarji so zlasti v napatno avtomobilistom.

Potepuštvje je kaznivo. 22 letni dninar Rudolf Juhant iz Komenske Dobrave se rajši potepa kakor da bi delal. Zadnje mesece je taval okrog po deželi in beračil. Zavoljo tega so ga prijeli orožniki in ga izročili okrožnemu sodišču v Mariboru.

Huda vinčarka. Matilda Dankova, vinčarka v okolici Maribor, se je razjezila

KAJ VEM? KAJ ZNAM?

41. Čez koliko časa se porabi gram radija?
42. Kako se je imenoval prvi papež in kako se imenuje sedanj?
43. Katera je najvišja gora v Ljubljanski pokrajini?
44. Katero ljudstvo bi bilo mesarjem najbolj všeč?
45. Katera riba potuje iz rek na drvenje v morje?

***

46. Zlogovnica:

Pred vami je naslednjih 24 zlogov: bar - bi - da - de - e - e - i - ja - kel - ljen - me - no - no - o - pe - rič - ro - smi - ta - ti - tum - u - ved - ven.

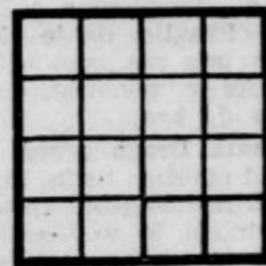
Iz teh zlogov sestavite 9 besed, ki pomenijo: 1. posteljno pokrivalo, 2. označbo dneva in meseca, 3. računski pojem, ki se pa rabi tudi v drugih pomenih, 4. leseno posodo, 5. sočuten, 6. posedevati, 7. kraj trpljenja, 8. nasprotje pestremu, 9. star izraz za oblastvenega organa. Vse besede razen pete in osme imajo po pet črk.

Če vzamete po vrsti druge in nato četrte črke, dobite star pregovor o škodoželjnosti.

***

47. Domača naloga.

Petrček je prišel iz šole domov in povedal, da so se med drugim seznanili s kvadrati. Velik kvadrat so s sporednimi črtami razdelili v majhne kvadrate, do jutri pa naj seštejejo vse kvadrate, ki so nastali na ta način. Ko je Petrček risbo, ki je bila takšna

pokazal očetu, je ta malo pomislil in velel, da naloge ni težko rešiti, že na prvi pogled je videti, da je v njej 17 kvadratov in sicer 16 majhnih, eden je pa velik. »Nikakor ne,« je odgovoril Petrček, »gospod učitelj je dejal, a tičijo v risbi še drugi kvadrati, pa naj jih le poiščemo.«

Koliko je kvadratov v resnici?

***

48. Alj gre tako hitreje?

Dva brata, ki sta imela samo eno kolo, sta hotela po deželni cesti doseči določen cilj. Menila sta, da bi si na sledeči način prihranila nekaj časa: Najprvo bi starejši brat sedel na kolo, se popeljal določen čas, nato bi stopil s kolesa, sedel nanj, prehitel starejšega brata, se popeljal še nekaj časa, nato bi stopil s kolesa, ga pustil ob cesti, odšel peš dalje itd. Do cilja sta brata hotela dospeti istočasno.

Za nas nastane vprašanje, da-li sta na ta način v resnici hitreje dospela do cilja. Pomisliti je treba, da gre eden izmed bratov pri tem načinu potovanja vedno peš. Vsota delnih prog, ki bi jih naj opravi vsak poedini brat peš, naj bi bila enaka celotni prog. Če sta dospela do cilja res istočasno, tedaj bi si človek mislil, da bi ga dosegla v istem času tudi brez kolesa. Ali je ta pomislek pravilen ali ne?

***

49. Delitev na polovico.

240 lir je razdeliti med šest oseb tako, da dobi prva oseba določen znesek, vsaka nadaljna pa po 12 lir manj nego oseba

pred njo. Koliko dobi vsaka poedina oseba?

***

50. Ura ne gre pravilo.
Neka žepna ura ne gre prav, ker se vliki in mali kazalec krijeta vsakih 64 minut. Ali ta ura prehitava ali zaostaja? Razzen tega je navesti še vsakournu zamudo ali prehitavanje.

RESITEV VPRAŠANJ OD 31. p. m.

31. Najmanjša med celinami je Avstralija, ki meri 7,632.000 štirjaskih kilometrov.

32. Volga se izliva v Kaspiško morje.

33. Ribja jajčeca so ikre.

34. Pred Aljehinom je bil svetovni šahovski mojster nedavno umrl Kubanec Raoul Capablanca.

35. Moderner brzovlak bi potoval do sonca približno 150 do 180 let.

36. Za primer navajamo krapa in ščuko, ki sta glede starosti, ki jo lahko dosežeta, daleč pred človekom. Če prej ne končata v ponvi, živita do 300 let. Tudi sloni postanejo lahko zelo stari, 150 do 200 let je zanje v divjini normala. Prastar sion današnjega časa bi se tedaj lahko spominjal Napoleona. Da učaka papiga stoletje in več, je znano, a kroker ne zaostaja mnogo za njo. Glede dreves pa je znano, da uspevajo nekatera cela tisočletja. Poznamo tisočletne ciprese in brine. V Mecklenburgu imajo 1200 let star hrast. »Svetovni rekord« med drevesi pa so si pridržale ameriške sekvojice, ki živijo po nekoliko tisoč let. Takšen velikan, ki je zrasel nad 100 m visoko, je ob svojem vznožju tako obsežen, da so skozi njegovo deblo izrtali »predor«, skozi katerega vozijo avtomobili brez težave.

37. Magični kvadrat:

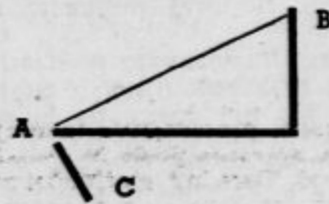
32	24	9	1
23	31	2	10
22	3	30	11
4	21	12	29
5	13	20	28
14	6	27	19
15	26	7	18
17	8	25	16

38. Kakšen lik je to?
Lik je popolnoma pravilen krog, le razmikajoči se žarki varajo oko in ga na eno stran na videz sploščujejo.

39. 8 plus in minusi:

$$1-23-45+67=0$$

40. Naloga iz fizike:

Sila mora poprijeti pravokotno na črto, ki veže A in B v smer C. Pri tem niti ne gre za obliko vzvoda, temveč za »vzvodno ramo«, ki je enaka premici A-B. Če bi sila prišla poševno na to ramo, bi bil nje učinek manjši, ker bi učinkoval le del (komponenta) te sile.

Vsako leto več porodov v Osijeku. Leta 1940. se je rodilo v Osijeku 513 novorojenčkov, naslednje leto že 647, letos do 15. maja pa 504 otroci. V odstotkih se je rodilo leta 1940. v Osijeku vsak dan 1.13, naslednje leto 1.76, letos pa 3.88 otrok.

Zagreb porabi dnevno 50.000 litrov mleka. Po točnih podatkih zajednice za mlekarstvo prispe dnevno v Zagreb okoli 50.000 litrov mleka.

Iz Srbije

Od rojakov v Valjevu smo s precejšnjo zamudo prejeli naslednje vrstice, ki jih pa kljub temu objavljamo.

Mestni odbor za preseljenca v Valjevu je bil z odlokom okrožnega načelnika v Valjevu na novo postavljen. Predsednik odbora je mestni župan g. Boža Luković, članji so pa: občinski zdravnik dr. Aleksander Krstić, občinski inženjer g. Dušan Matić, svečenik g. Vojislav Stapanović, občinski svečevalec in trgovec g. Ljubiša Pavlovič; za Slovence: Cvetko Kristan, vodja slovenske kolonije in za srbske preseljenca učitelj g. Nikola Rajilović. Tajnik odbora je g. Živorad Gavrilović, šef občinskega izvršnega oddelka. Odbor je bil v zadnjem času več sej, na katerih je sklepal o podpori in pomoči preseljenecem, ki jih je v Valjevu skupno 1719, med njimi 260 Slovencev.

Na valjevskih srednjih in meščanskih šolah je mnogo slovenskih otrok. V prvi polovici marca so polagali dijaki izpite o tvarini iz prvega polletja. V gimnaziju je 15 slovenskih dijakov in dijakov, v meščanski šoli pa so 4 slovenske učenke in učenci, ki so položili izpite z dobrim, prav dobrim ali odličnim uspehom. Tudi v osnovni šoli so Slovenci pridni šolarji in so jih učitelji in učiteljice že večkrat pohvalili in postavili za vzgled svojim sošolcem. Slovenski učitelji in profesorji, ki poučujejo na valjevskih šolah, so veseli naše mladine in našega naraščanja.

Mesne karte so bile uvedene tudi v Valjevu. Vsak član družine bo dobil po 200 g mesa na teden pri mesarju, ki mu bo od občine določen. Mesne karte bodo veljale samo za goveje meso, ostale vrste mesa bodo zaenkrat še v prosti prodaji. Cena mesu na karte bo maksimalna in bo znašala Din 30 za kg. K sreči se je začela nova sezona jajc, ki jih je mnogo na trgu. So sicer razmeroma draga, vendar bodo vsaj delno nadomestila meso.

Marčevega snega ni imela samo Ljubljana, imeli smo ga tudi v Valjevu, in sicer v petek dne 13. To se tukaj dogaja malokdaj, letos je pa za hudo zimo sledil še marčev sneg.

Cestni red je bil v Valjevu malo omiljen. Sprehajanje, ki je bilo doslej povsem prepovedano, je spet dovoljeno od delavnikov po 6. uri zvečer do 8. ure in ves dan ob nedeljah in praznikih. Skupaj sme pa stati ali hoditi največ troje oseb.

Zaupna posvetovalnica

Kupon za odgovor v »Zaupni posvetovalnici« dobite v nedeljski številki »Jutra«.

Radoveden z dežele. Za velemeta se navadno označujejo mesta, ki štejejo vsaj milijon prebivalcev ter tvorijo gospodarska središča z velikim prometom. Italija ima tri taka velemeta: Rim, Milan in Neapelj. Največ prebivalcev na svetu ima New York (z okolico okrog 12 milijonov), največje mesto po površini pa je London (z okolico okrog 9 milijonov); sledita Tokio z nad 6 milijoni in Moskva z okrog 5 milijoni. Te številke pa so še iz predvojnega doba.

Sodobna Veneta. Stejem 20 let in po glasnici sodbi spadam med lepša dekleta. Če se pa primerjam z Veneto iz nekdanjih dni, vidim, da ji nisem prav nič podobna in, priznam, da mi ni všeč. Kako naj si to razlagam? — Za spomin bi mi bili lahko poslali svojo sliko; po njej bi vam morda lažje odgovoril na vaše vprašanje. Sicer pa veste, da so pojmi o lepoti zelo različni. Zato tudi sodbe o lepoti antične Venere, kakršno nam predstavljajo ohranjeni kipci, niso soglasne, zlasti ne glede obraza. Ta po sodobnem okusu pri večini ne velja za idealno lepega.

Stopnjevanje. Prvenstvo na morju v pogledu hitrosti in velikosti potniških ladij so imele doslej Italija, Nemčija, Francija in Anglija. »Sinji trak« je držala (po prvi svetovni vojni) angleška ladja »Mauretania« (okrog 30.000 ton in 47 km hitrosti). Iztirgala ji ga je nemška »Europa« (50.000 ton in 50 km), tej pa sestrska veleladja »Bremen« (55 km). Potem so nastopili italijanski »Rex« (51.000 ton), francoska »Normandie« (80.000 ton), »Queen Mary« (80.000 ton). Vse te tri ladje so imele hitrost okrog 60 km, kar je doslej največja hitrost za potniške ladje, dočim so seveda nekatere vrste vojnih ladij še hitreje.

Kaj je boljše? Stojim pred usodno odločitvijo. Dva fanta se potegujeta zame. Prvi je premožen, drugi reven dijak. Odločila bi se za prvega, a ga ne ljubim, ker me srce vleče k drugemu. Dopolnila sem 22 let. Kaj naj storim? — Kako naj vam svetujem, ko ne poznam ne vas, ne onih dveh? Skrbno pretehtajte, kaj vam govori razum in kaj srce. Če je vaša ljubezen res globoka in trajna, sledite srcu. Ker se zakon brez prave ljubezni ne prečesto spremeni in tragedijo za obe strani. Sicer pa imate še dovolj časa za preudarek, če je, kakor pišete, izvoljenec vašega srca še dijak.

Pomlad 1941. Ste neizkušeni, naivni in neuranovesešni, toda odkritosrčni. Sčasoma boste nedostatke izravnali. Glede poklica je pri vas težko. Kaj vam najbolj zanima? Kar pustite ga, naj gre s tisto, če hočete. Saj ste mladi, prilik vam ne bo nedostajalo.

Radoveden — D. Za zdaj so v vašem značaju poudarjene odkritosrčnost, domišljavost, nestanovitnost in neuranovesešnost. Spremembe so na obzoru. Zakaj ne bi imeli uspeha pri neznem spolu? — V Italiji ima vsaka klinika tudi oddelek za plastično kirurgijo. Specialni oddelek pa je v Milanu. Ni torej vzroka za resignacijo.

Letovišar. Nameravam potovati v Trieste, da bi se kopal v morju. Stanoval bi v mestu, vsaj pol dneva pa bi rad preživel ob morju kje v okolici. Kaj mi svetujete? — Trieste ima dnevno pomorsko zvezo s celo vrsto bližnjih kopališč. Lahko boste prišli na svoj račun.

Sarmannta. Ker ste neki gospodični odgovorili na vprašanje kaj pomeni beseda afektirana, prosim, da še meni poveste, kaj pomeni beseda sarmannta. Me zelo zanima, ker sem slišala nekega gospoda, da je tako rekel o meni svojemu znanцу, ko sem šla slučajno mimo. Stara sem 18 let. — Sarmannta damice so tudi meni všeč, ker so vse očarljive, ljubezive, mikavne.

Sila spomina. Pred petimi leti sem se sprijela s svojim taktirnim zaročencem. Priznam, da je bila moja krivda. V tem času sem hodila z drugim in on z drugo. Zdjaj pa sem spoznala, kaj mi je bil in kakšno krivico sem mu storila in tudi zvedela, da se še zmeraj zanima zame. Ali bi se ponizala, če bi mi ponudila roko v spravo? — Nasprotno! Spoznanje je mnogo vredno in marsikateri greh opere, zato se ne obotavljajte in čim prej popravite storjeno krivico.

Brez odločitve. Visim v veliki negotovosti. Zaljubljen sem v dva fanta, v oba enako goreče. Tako prvi kakor drugi ima nekaj, kar me z enako silo privlači. Ker imam šele 18 let, me ta stvar zelo skrbi. Ne morem se odločiti niti za prvega, niti za drugega. Ali bi mi mogli svetovati, kaj naj storim? — Polzkusite srečo pri — tretjem!

Izbrina ni lahka. Sem 25 let star kmečki fant s hribov doma in bi se rad oženil, vendar sem v zadregi za nevesto. Ne bi hotel vzeti kar prvo, ki pride. Svetujte mi, kako si poiščem primerno nevesto. — Pojdite okrog in »vrzite oči«. Toda ne dobesedno, kakor je storil Pavliha, ki je na

materin nasvet, naj »vrže oči«, šel v hlev, živini iztaknil oči in jih potem na sejmu metal za dekleti. »Tisto deklet«, mu je dejala mati, »na katerem bo oko ostalo, bo tvoje.« Pavliha pa je imel smolo, zakaj eno oko se je prijelo stare, grde ženice.

Osamljen 20. Dvojno je možno. Da vas resnično ljubi, ali da vas hoče zapustiti. Če bi ne bilo v njenem značaju nekoliko neodkritosrčnosti, bi bil uverjen, da je prvo res. Sicer pa je še zelo mlada, zato molčite in počakajte. Pustite, naj se stvar sama od sebe razvija in čez čas se bo izkazalo, ali vas ima rada ali ne, ker čas in molk naredita čudeže.

Plavi orel. Ste zmorni, inteligentni, odkritosrčni, čustveni in mnogo volje imate, toda bujna domišljija in notranji nemir vam delata preglavice. Hitro se za nekaj vnamete, a prav tako hitro spet ohladite. Za zdaj bi vam svetoval, da počakate, saj imate vreden položaj. Pozneje pa se kar odzovite klicu notranjosti.

Kakšna sem. Prav takšna, kakršne so druge. Prav zato, ker nikogar ne ljubite, vas nikdo ne ljubi. Bolj pristrani morate biti s svojo okolico. Zakaj lete čebule od cveta do cveta? Zakaj imajo nočne večde rade svetlobo? Zakaj ima medved tako rad med, da se loti satovja, čeprav ve, da se s tem izpostavi skeletnim pikom čebel? Saj ste še mladi, čemu obup in malodušje? Občutek manjvrednosti ni upravičen. Vse lastnosti imate, ki so potrebne, da vas bo na pragem času vzljubil pravi mož.

Negotov. Rad bi se oženil. Star sem 27 let, izvoljenka pa 22. Imam dober položaj in že vse za poroko pripravljeno, vendar si ne upam kar tako se vpreči v domsmrtni zakonski jarem. Hotel bi vedeti, kakšna je moja bodoča žena. Ima velike modre, lepe in odkritosrčne oči. Ali naj ji zaupam? — Pravijo, da je oko zrcalo duše, torej, če ima res take oči, se kar junuško vprežite v zakonski voz in ga potegnite zares do kraja.

Zabrinuta mati. Draga gospa, niste vi edina mati med množico tistih, ki se obračajo name z najrazličnejšimi vprašanji. Vi imate tiste lastnosti, ki so ženski bolj ali manj prirojene in jih neupravičeno imenujemo napake: merico sebičnosti, močno razvita čustva, previdnost in razum. Poglejte nazaj in premerjajte. — I. Je čustvena, odkritosrčna, dobrega srca in jo diči naravna inteligenca. Spada med ženske, ki znajo osrečevati svojega življenjskega druga. 2. Nestalna, lahkomiselna in precej površna oseba. 3. Umetniška, vase zaprta duša, čustva prevladujejo, zunanji pojavi zavajajo. Sedanja ljubezen nima globokih korenin. Osrečila ga bo prej prva, kakor pa druga.

Mira. Ste še svojeglavni, domišljivi, nemirni in ne veste, kaj je prav, kaj ni. V vašem značaju igrajo veliko vlogo čustva. Ker ste še zelo mladi, mislim, da se boste poglobljali in napake odpravili. Izročite oblast razumu.

Volja. I. Meščanska šola ni upoštevana. Začeti boste morali znova. 2. Letos prve dni meseca julija lahko polagate sprejemni izpit in izpit čez 1. in 2. razred. Po dosedanjih predpisih lahko polagate po dva razreda na leto. 3. Letos bodo baje šolnine odpravljene. 4. Kar sem vam zgoraj povedal, je bilo veljavno prej in te tudi zdaj, ali bo še nadalje, ne vem. Morda bodo uvedene še nadaljnje olajšave.

Potrpežljivi osel. Res je osel potrpežljiva žival. Kadar pa ga potrpljenje mine, vrže vse s sebe in še sam leže na tla in tedaj ne pomagajo ne prošnje ne grožnje. To sem v duhu videl, ko sem bral začetek vašega pisma. Kaj hitro pa je prišel izginil. I. Vzrok vašim duševnim motnjam tiči v dejstvu, da ste za svoja leta prišli že do mnogih spoznanj. 2. Dekle je iščite tudi nadalje po starem načinu. Zdjaj pa to za vas še ni najbolj važno. 3. Posvetite se duševnemu in telesnemu delu.

Noetova barka. Ali je res, da je bila Noetova barka tako velika, da niso človeške roke ne pred njo ne za njo zgrabile tako velike ladje? — Noetova barka je merila baje 300 metrov v dolžino in je bila de francoskega prekomornika »Normandie« (313 metrov dolžine) res največja ladja na svetu.

Mali oglasi

- Službo dobi** Beseda L.-60, taksa — 60, za datanje naslova ali za sifro L. 3.—
- Išem** pošteno in zanesljivo družino za upravljanje vsega gospodarstva na večjem posestvu za več let blizu Gradaca v Beli Krajini, Pojsanila da pisмено ali osebno na li-cu mesta Peter Smiljan-ič. Zastava pri Grada-cu. 7367-1
- Služkinjo** srednjih let, iščem za ta-koj. Stalna služba. Naslov v vseh poslovalni-čah Jutra. 7406-1
- Služkinjo** vajeno vseh hišnih del, sprejemem takoj. Naslov v vseh poslovalni-čah Jutra. 7425-1
- Šiviljsko pomočnico** dobro moč, sprejemem. Mestni trg 8, dvorišče. 7421-1

E. Salgari

Črni gusar

»Prijatelj Stiller,« je rekel flibustir, ki je bil zmerom dobre volje, »upam, da to pot vendar že dobimo malopridnega Van Goulda v pesti! Kako krasno bi bilo, če bi ga mogla baš midva predati poveljniku!«

»Da, takoj ko bodo utrdbe osvojene, pohitva v mesto, da mu ubraniva, če bi jo hotel spet popihati! Vem, da je dal naš poveljnik petdeseterici mož ukaz, naj takoj zasedejo gozd in presekajo ubežniku pot!«

»Tudi naš Katalanec je še tu, ki ga takisto ne bo spustil izpred oči!«

»Kdo ve, ali je že v Gibraltarju?«

»Gotovo ga bomo spet videli, živega ali mrtvega! Tisti mah je Carmaux začutil, kako mu je nekdo položil roko na ramo, in znan glas je zaklical:«

»Tako je, boter!«

Carmaux in Stiller sta se obrnila ter zagledala Afričana.

»Prijatelj črnih!« je vzkliknil Carmaux. »Odkod si se vzel?«

»Deset ur vaju že iščem in tekam sem ter tja kakor konj! Je res, da ste bili ujetniki starega gu-vernerja?«

»Kdo ti je povedal?«

»Neki flibustir!«

»Res je, boter, a kakor vidiš, smo mu spet ušli, in to s pomočjo vrliga grofa Lerma!«

»Tistega, ki smo ga imeli v Maracaibu ujetega v notarjevi hiši?«

»Prav tistega. Kako pa je z ranjenecema, ki smo ti ju prepustili?«

»Včeraj zjutraj sta umrla!« je odvrnil zamorec. »Siromaka!... In Katalanec?«

»Ta mora biti zdaj v Gibraltarju!«

»Tam bomo naleteli na hud odpor, prijatelji!«

»Tudi jaz se bojim, da večina naših ljudi drevi ne bo več potrebovala večerje!«

»Upajmo, da vsaj nas ne bo med mrtvimi!«

Dolge kolone so ta čas molče prodirale po gozdu, ki je tiste dni še rasel okrog Gibraltarja. Manjši oddelki, po večini bukanirji, so šli kot ogledniki naprej.

Nekaj strelcov je počilo spredaj in pokazalo napadajočim četam, da mesto ni več daleč. Ker so Olonez, Črni gusar in Bask domnevali, da bi utegnili biti strelci ukana, so z deseterico mož jadrno pohiteli k čelnemu oddelku. Tam pa so kmalu videli, da ne gre za boj, ampak samo za posamezne strele med prednjimi stražami.

Pierre, ki je po vsem tem vedel, da so Španci obuščeni o njegovem neposrednem bližnjaku, je ukazal flibustirjem, naj se ustavijo in počakajo razsvita. Najprej si je hotel sam ustvariti sliko o pripravah za obrambo in o kakovosti ozemlja. Že zdaj je bil opazil, da postaja pot močvirnata.

Na desni se je dvigal gozdnat grič. S Črnim gu-sarjem sta se hitro vzpela nanj, kajti upala sta, da

Dva čevljarska pomočnika

za vsa dela, sprejemem odd. Jutra pod »Vestem«. Zavrzi Janko, Trškača c. 11, Ljubljana. 7163-1

Uradnico

daktilografsko, veliko italijanskega jezika, sprejemem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Advokatska pisarna«. 7394-1

Pošteno kuharico

popolnoma samostojno, ki bi opravljala tudi druga hišna dela, sprejemem štirinastdnevno trgovsko družino v Ljubljani. Plača dobra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Popolnoma zanesljivo«. 7429-1

Postrežnico

pridno in pošteno, za vsako dopolnilo, iščem. Miakar, Prule 19-1. 7381-1

Za takojšen nastop

iščemo dobro, samostojno prodajalko, zmerno italijanskega jezika. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Večletna izpričevala«. 7380-1

Več čevljarskih pomočnikov

sprejemem takoj. Brodnik Anton, Rimska c. 21. 7346-1

Pridno deklet

mlado, sprejemem kot pomočnico tudi v slašičarni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošte-na-urna«. 7437-1

Sodar

dobro izveščan, praktičen in pošten, dobi službo proti dobri plači. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vinska trgovina«. 7436-1

Kontoristko in prodajalko

event. začelnico, sprejemem takoj. »Merkur«, Miklošičeva 20. 7433-1

Dve krojačici

dobre moči, iščem. Naslov v vseh poslovalni-čah Jutra. 7444-1

Vajenci (-ke)

Beseda L.-60, taksa — 60, za datanje naslova ali za sifro L. 3.—

Pridno vajenko

sprejemem takoj. Pinta-rič, Wolfova 12. 7347-44

Vajenca

za slašičarsko obrt sprejemem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ve-selje do obrti«. 7373-44

Službe išče

Beseda L.-30, taksa — 60, za datanje naslova ali za sifro L. 2.—

Fotografski pomočnik

zmožen vsega v foto spa-letno delu, žel. premeniti mesto službe. — Cenjene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »V Ljub-ljani«. 7411-2

Uradnik

z abiturijentskim teča-jem in dvestoletno pisar-šnico, sprejemem takoj. Pomenne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestem 111«. 7419-2

Uradnica

z abiturijentskim teča-jem in znanjem sloven-ščine, srbohrvaščine, nem-ščine, italijansko in fran-coščine, išče primer-ne zaposlitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Veča jezikov«. 7418-2

Služkinja

vajena vseh gospodin-j-skih del, dobi službo pri boljši družini. Plemen-ne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Varnca«. 7396-2

Knjigovodja-bilancist

išče dopolnansko ali po-polnansko zaposlitev ali nekaj ur dnevno (teden-sko). Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bilan-cist«. 7361-2

Prodaj

Beseda L.-60, taksa — 60, za datanje naslova ali za sifro L. 3.—

Gramofon-kovčeg

dobro ohranjen, skoraj popolnoma nov, s 12 plo-ščami, in malo šelezno ročno blagajno, prodam. Naslov v vseh posloval-ni-čah Jutra. 7338-6

Vino

muškata, marsala in ver-mout, rudi Mikar, skladišče Ransinger, — Ljubljana. 7319-6

Prodaj

perzijski preprogi, 1x2 in 2x3 m. Ogleda se lah-ko vsak dan. Tyrševa c. 37a-II, desno. 7413-6

Pet avtokoles

zelo dobro ohranjenih, 5.00x19, prodam. Naslov v vseh poslovalni-čah Jutra. 7410-6

Trgovinsko opremo

skoraj novo, prodam. — Naslov v vseh posloval-ni-čah Jutra. 7402-6

Prodaj

dobro ohranjen zaprav-ljivke in samaki voz in ca. 3 m3 apna. Naslov v vseh poslovalni-čah Jutra. 7423-6

Prodaj

večji kovčeg za potova-nje. Naslov v vseh po-slovalni-čah Jutra. 7417-6

Voigtländer-Bessa

1.3.5, Compor Rapid 6x9 in 4.5-6 film fotopa-par ter trikotno pisalno-gled. Hensoldt 6x, pro-dam skupaj za 2000 lir. Naslov v vseh posloval-ni-čah Jutra. 7397-6

Nekaj spalnic

dobro ohranjenih, 1 sko-rjaj novo, kuhinjske kro-jačice, železje pisalno-mizo, krojaške pupe, dva izvrstna gramofona s ploščami, prodaj. Trgo-vina »Ogled«, Mestni trg št. 3, vhod skoz vežo. 7389-6

Pisalnico mizo

s stolom, črna politra-no, dobro ohranjeno, pro-dam. ABC, Medvedova 8, poleg kolodvora Šiška. 7431-6

Športni voziček

lep, prodam. Naslov v vseh poslovalni-čah Jutra. 7387-6

Prodaj

lep globok voziček. — Miklošičeva c. »Pekov-je«. 7386-6

Električni radiator

in plinski rešo, prodam. Rožna dolina, C. II, 18. 7383-6

Prodaj

nove rjuhe, kape, blazi-ne in moško belo plat-neno obleko za 20letne-ga mladeniča. Naslov v vseh poslovalni-čah Jutra. 7378-6

Otroški voziček

nov, avtomodel, »Batje-lov«, temne barve, pro-dam. Zorc, Mareničeva ul. 3. V isti hiši se pro-daj šivalni stroj za 1200 lir. 7375-6

Tridelno omaro

popolnoma novo, prodam ali zamenjam za dvoje sobnih vrat. Vprašati na številko telefona 31-71. 7443-6

Strešno opeko

rabljenjo (bobrovec), okroglo, prodam 4000 ko-madov po 25 centezimov. Vprašati na številko tele-fona 31-71. 7442-6

Kupim

Predivo

vsako količino, kupim po najvišji dnevni cen-i. Jager, Sv. Petra c. 17. 7416-7

Robidovo listje

malinovo in od redih jagod kupuje Drogerija Kanc, Židkova ul. 7428-7

Išem

dobro ohranjen, globok otroški voziček. Subič, Cesta 29. okt. 7. 7363-7

Otroški voziček

dobro ohranjen, kupim. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Glo-bok«. 7371-7

Kupim

takoj lepo, črno, dobro ohranjeno ali novo pi-salno mizo, omaro za knjige in mizico na pi-salni stroj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pisarniška oprema«. 7395-7

Kolesa

močne konstrukcije, no-silnost do 500 kg, izde-luje L. Ambrorč, meh-a-nik, Bistretova (Tyrš-eva) c. 71. 7450-11

Moško kolo

Fuch super, sportno, no-vo, prodam. Rožna do-lina, C. II, št. 18. 7384-11

Nekaj rabljenih

in novih tricikljev napredaj po zelo nizki cenji. Sušteršič, Tyrševa ul. 13, Figovec, levo dvoriš-če, telefon 29-27. 7435-11

Stare bicikle

plašče, sračnice, karbid in vretce, kupimo. Gene-rator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvoriš-če), tel. 29-27. 7434-11

Tricikel prodaj

Dvorni trg 1, pri Franc Bajc, hišnik. 7447-11

Pohištvo

Beseda L.-60, taksa — 60, za datanje naslova ali za sifro L. 3.—

Samska soba

in jedilnica s dvema kavčema, vse popolnoma novo, za zelo nizko ceno napredaj. Naslov v vseh posloval-ni-čah Jutra. 7432-12

Spalnico

moderno, masivno, in kuhinjo, zaradi odpo-tovanja prodam. Ogleda se pri »Prometu«, na-sproti križanske cerkve. 7445-12

Kapital

Beseda L.-60, taksa — 60, za datanje naslova ali za sifro L. 3.—

Kdo posodi

proti vknjižbi 15.000 lir, temni vsem po 4 mese-cih 16.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nujna trgovina«. 7398-16

Pristopim

kot družabnik s oseb-nim sodelovanjem s Lir 30.000.— ali več, k zdra-venju, rentabilnemu pod-jetju. Eventualno kupim industrijsko podjetje oz. semljishče v Ljubljani. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Podjetje«. 7396-16

Posest

Beseda L.-60, taksa — 60, za datanje naslova ali za sifro L. 3.—

Opekarno

v obratu prodam. Po-nudbe na ogl. odd. Ju-tra pod »Rentabilno podjetje«. 7414-20

Zemljišče

8000 m², blizu glavnega kolodvora, za parcelacijo, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra